ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

משניות

מסכת

קנים

בלשון הקודש
ואידיש

290

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשמ"ו לפ"ק

בעזרת השם יתברך

ספר
משניות
מסכת קנים

עם פירוש הנשר הגדול רבינו עובדיה מברטנורא

והוספנו גם כן פירוש המשנה בלשון אשכנז עברי טייטש בשולי היריעה המפרש ומבאר כל דברי רבותינו ז״ל בעלי המשנה בקיצור נמרץ, עם פירוש הרע״ב, למען יבינו כל עם בני ישראל את התורה שבעל פה הנמסרה לנו על הר האלקים על ידי משה נביאו נאמן ביתו.

והתועלת הפירוש ועל מה ראינו על ככה לעשות את הפירוש הזה כבר מלתנו אמורה והודענו זאת בשבטי ישראל על ידי המודעה אשר הוספנו בלשון הקודש וגם על עברי טייטש, גם נדפסה הקדמה בהתחלת כרך א׳.

❖

הוצאת אמונה

ברוקלין נוא יארק, שנת תשמ״ו לפ״ק

הכהנים. ויו"ט היו עושים שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן הכהן. וכך היו אומרים. ברוך המקום ברוך הוא. שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן. וברוך הוא. שבחר באהרן ובבניו. לעמוד לשרת לפני ה׳ בבית קדשי הקדשים:

בחול ובחליה של קדש לא היה אפשר לסנהדרין לשבת שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד דכתיב (שמואל ב ז) ויבא המלך דוד וישב לפני ה׳:

סליק מסכת מדות

סליק מסכת מדות

מסכת קנים

חטאת העוף נעשית למטה וחטאת בהמה למעלה. עולת העוף נעשית למעלה ועולת הבהמה למטה. אם שינה בזה ובזה פסול.

חטאת העוף נעשית למטה. מחוט הסיקרא דכתיב (ויקרא ה) והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח. קיר שהשירים שלו מתמצין ליסוד וזו קיר התחתון למטה מחוט הסיקרא דאי קיר העליון דהיינו מן החוט ולמעלה פעמים שהוא מתמצה לסובב כגון שעושהו למעלה מן הסובב שהחוט למטה מן הסובב הוא. וחטאת בהמה למעלה דכתיב קרנות בגופה של קרן: עולת העוף למעלה. דכתיב (שם א) ומלק והקטיר ונמצה דמו מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה ומצוי בראשו של מזבח: ושל בהמה למטה. דכתיב בה יסוד: ואם שינה בזה ובזה פסול. הא דפסול אם עשה מעשה חטאת העוף למעלה דוקא בהזאה אבל המליקה של חטאת אף למעלה כשרה. דמליקה בכ"מ במזבח כשרה.

ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש אונ האט גיטאהן דיא עבודה מיט אלע כהנים (יום טוב היו עושים שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן הכהן) אונ דיא כהנים וואס זענען גיוועזן כשר פלעגין מאכען איום טוב ואסעודה פאר זייערע גוטע פריינד. ווייל עס איז גיט גיפונען גיווארין קיין פסול אין דיא קינדער פון אהרן הכהן (וכך היו אומרים) אונ אזוי פלעגין זייא זאגין (ברוך המקום ברוך הוא) גילויבט איז גאט. גילויבט איז ער וועתי"ט (שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן) ווייל עס איז ניט גיפונען גיווארין קיין פסול אין דיא קינדער פון אהרן (וברוך הוא) אונ גילויבט איז ער (שבחר באהרן ובבני׳) וואס ער האט אויס דער וויילט אהרן מיט זייני קינדער (לעמוד לשרת לפני ה׳ בבית קדשי הקדשים) זיי זאלין שטיין אונ בדינען פאר גאט אין בית המקדש אונ אין קדשי קדשים:

פרק א א (חטאת העוף נעשית למטה) אז מען איז מקריב אטויב פאר אחטאת. זאל מען שפריצען דיא בלוט אויף די אונטערשטע העלפטע וואנט פון מזבח (וחטאת בהמה למעלה) אונ אז מען איז מקריב אבהמה פאר אחטאת. זאל מען שפריצען דיא בלוט אויף די אובערשטע העלפטע וואנט פון מזבח (עולת העוף נעשית למעלה) אז מען איז מקריב אטויב פאר אעולה. זאל מען אויס קוועטשין דיא בלוט אויף דיא אובערשטע העלפטע וואנט פון מזבח (ועולת הבהמה למטה) אונ אז מען איז מקריב אבהמה פר אעולה זאל מען שפריצען דיא בלוט אויף די אונטערשטע העלפטע וואנט פון מזבח (אם שינה בזה ובזה פסול) אויב מען האט גיענדערט ביא איינע פון דיא זאכין. איז פסול (שני קנים כה הוא) אז איינער האט גיבראכט צוויי טויבין מקריב צוא זיין. וואס מען ד׳

קנים פרק א

סדר קנים כך הוא. החובה. אחד חטאת ואחד עולה. בנדרים ונדבות כולן עולות. איזהו נדר. האומר הרי עלי עולה. ואיזה נדבה. האומר הרי זו עולה. מה בין נדרים לנדבות. אלא שהנדרים מתו או נגנבו חייבים באחריותם. ונדבות מתו או נגנבו אינן חייבים באחריותן: ב חטאת שנתערבה בעולה. ועולה בחטאת אפילו אחד בריבוא. ימותו כולם.

ועולת העוף לית בה הואה כי אם מצוי ואם עשאה למטה פסולה: סדר קנין של חובה א' חטאת וא' עולה. כגון זב וזבה יולדת ומוראה מקדש וקדשיו ושמיעת קול אלה וביטוי שפתים דכולן מביאין קן בדלות אלא שזב וזבה מביאין קן בין בדלות בין בעשירות ואע"ג דאיכא קינין של גר דהן חובה ושתיהן עולות לא חייש ת"ק עלייהו משום דלא שכיחי כולי האי: בנדרים ונדבות כולן עולות. לפי שאין באים בנדר ונדבה אלא עולות ושלמים בלבד ואין עופות באים שלמים. הלכך נדרים ונדבות שבעופות כולן עולות: ב אפי' א' ברבוא ימותו כולן. ולא בכלי בגזולה דבעלי חיים חשיבי

זייא אזוי גיטאהן (החובה) אויב ער איז שולדיג גיוועזן זייא צוא ברענגען. דהיינו ער איז גיוועזן אזב. אדער אאשה האט גיבראכט צוויי טויבין ווייל זיא איז גיוועזן אזבה אדער אגעווינערין. אדער פאר איין אנדער זאך וואס דיא תורה האט גיהייסען ברענגען טויבין פאר אקרבן (אחד חטאת ואחד עולה) זאל מען מקריב זיין איין טויב פאר אחטאת. אונ איין טויב פאר אעולה (בנדרים ונדבות כולן עולות) אויב ער ברענגט צווייא טויבין אדער מעהר. ווייל ער האט אנדר גיטאהן ער זאל ברענגען אקרבן טויבין. אדער ער ברענגט אנדבה טויבין. זאלין אלע טויבין זיין עולות (איזהו נדר) וואס הייסט אנדר (האומר הרי עלי עולה) אויב איינער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אעולה (ואיזהו נדבה) וואס הייסט אנדבה (האומר הרי זו עולה) אויב ער זאגט אויף אבהמה אדער אויף טויבין. דיא בהמה אדער דיא טויבין זאלין זיין אעולה (מה בין נדרים לנדבות) וואס איז דער חילוק וצוא ער זאגט אנדר. איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אקרבן. אדער ער זאגט אנדבה. די בהמה זאל זיין אקרבן (אלא שהנדרים מתו או נגנבו חייבים באחריותם) אונב איינער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אקרבן. דער נאך האט ער גיזאגט אויף אבהמה. דיא בהמה זאל זיין דער קרבן פאר מיין נדר. אונ די בהמה איז גיפיינערט. אדער זיא איז גיגנבת גיווארין. מוז ער ברענגען איין אנדער בהמה פאר אקרבן. ווארום ער האט דאך גיזאגט ער זאל ברענגען אקרבן. אונ ער האט נאך ניט גיבראכט. ער ווערט אנדערש ניט פטור פון דעם נדר. ביז ער ברענגט דעם קרבן (ונדבות מתו או נגנבו אינן חייבין באחריותן) אבער אז ער זאגט אויף אבהמה. דיא בהמה זאל זיין אקרבן. אונ דיא בהמה איז גיפיינערט אדער גיגנבת גיווארין. דארף ער ניט ברענגען קיין אנדערע. ווארום נאר זיא בהמה האט ער גיוואלט מקריב זיין. אבער ניט קיין אנדערע: ב (חטאת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת) אויב איין חטאת איז צוא מישט גיווארין צווישען פיל עולות. אדער איין עולה איז צו מישט גיווארין צווישען פיל חטאות (אפילו אחד ברבוא) אפילו איין עולה איז צו מישט גיווארין צווישען צעהן טויזענד חטאות. אדער איין חטאת איז צוא מישט גיווארין צווישען צעהן טויזענד עולות (ימותו כולם) זאל מען הרגענן אלע חטאות מיט דיא עולה. אדער אלע עולות מיט דעם חטאת (חטאת

חמיני ולא בעלי: חטאת שנתערבה בחובה. בן יונה או תור של חטאת שנתערבה בשני קינין של חובה. דהיינו קינין סתמה של יולדת או של זבה שכל קן מהם הוא אחד עולה ואחד חטאת ונמצא עתה שתים פרידות מעורבות יחד: אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה. ואינו יכול להביא מאלו שתים פרידות רק שתי חטאות בלבד שזהו מנין החטאות בשני קינין של חובה. דאי עביד ג׳ חטאות שמא מן השני קינין עביד להו ולא מן המעורבת בהן. ומשני קינין אין יכולים לעשות רק שתי חטאות.

ולא מצי עביד אפילו עולה אחת דשמא יקח החטאת המעורבת: וכן עולה. בן יונה או תור שהופרש לשם עולה שנתערבה בחובה בשני קינין סתמה אינו כשר אלא מנין עולות שבחובה. כדפרישנא לעיל גבי חטאת: בין שהחוב׳ מרוב׳ והנדב׳ מועטת. כגון שקן א׳ מפורש שהן עולות נתערב עם שמונה קינין סתמה של יולדת או של זבה שכל קן מהן א׳ חטאת ואחד עולה: בין וכו׳. כגון קן אחד סתומה שנתערב בשמונה קינין של עולות. וקרינן לעולות מפורשות נדבה משום דנדרים ונדבות כולן

חטאת שנתערבה בחובה. אין כשר אלא כמנין חטאות שבחובה. וכן עולה שנתערבה בחובה. אין כשר אלא כמנין עולות שבחובה. בין שהחובה מרובה והנדבה מועטת. בין שהנדבה מרובה והחובה מועטת. בין

שנתערבה בחובה) אויב אגעווינערין האט געבראכט צוויי טויבן. דארף מען מאכען איינעם א חטאת אונ איינעם א עולה. אונ א זבה האט אויך געבראכט צווי טויבן. דארף מען אויך מאכען איינעם א חטאת אונ איינעם א עולה. אינ דיא צווייא פאר טויבן זענען גישטאנען. מען האט נאך ניט גיזאגט וועלכע זאלין זיין חטאות אונ מיט זיין אוועק פליהען האט ער פסול גימאכט איין טויב פון רחלם טויבן. ווארים פון רחלם דריי טויבן איז מען נאר מקריב צוויי. איינעם א חטאת אונ איינעם א עולה, אונ דער דריטער ווערט פסול (דאס הייסט "ופוסל אחד כנגדו" ער מאכט פסול דעם טויב פון זיין פאר. וואס ער איז גיוועזן געגען אים). אונ פון שרהם טויבן איז מען אויך נאר מקריב פיר. צוויי עולות אונ צוויי חטאות. דער פינפטער ווערט פסול. נאר מען ווייס ניט אויב דער פינפטער איז פון רחלם טויבן. וואס ער איז גיקומען צוא פליהען. דאס ניט מער כשר מקריב צו זיין נאר צוויי טויבן. מען זאל זיי מקריב זיין פר עולות (בין שהחובה מרובה והנדבה מועטת) סיי די טויבן פון חובה זענען גיוועזן פיל. אונ די טויבן פון נדבה זענען גיוועזן ווייניג. א קן חובה איז צווייא טויבן איינע א עולה אונ איינע א חטאת. א קן נדבה איז צווייא טויבן ביידע עולות. זאגט דיא משנה סייא איין קן א נדבה וואס ביידע טויבן זענען געווים עולות. איז אריין גמישט גיווארין אין עטליכע קנין פון חובה (למשל אין פיר קנין) וואס פון יעדער קן דארף זיין איינער א חטאת אונ איינער א עולה. נאר מען האט נאך ניט גיזאגט וועלכע טויבן זאלין זיין חטאות אונ וועלכע זאלין זיין עולות. זאל מען מקריב זיין פיר עולות (בין שהנדבה מרובה והחובה מועטת) אונ סייא פאר קערט איז גיוועזן. איין קן א חובה וואס איינער פון זייא איז א עולה אונ איינער איז א חטאת. נאר מען ווייס נאך ניט וועלכער איז דיא עולה אונ וועלכער איז דער חטאת. אונ דער קן איז אריין געמישט גיווארין אין עטליכע קנין פון נדבה (למשל אין פיר קנין) וואס אלע זענען עולות. זאל מען נאר מקריב זיין איין עולה (בין ששתיהן שוות) אונ סייא זייא זענען ביידע גלייך. דרייא קנים פון חובה זענען צו מישט גיווארין צווישען דרייא קנים פון נדבה. זאל מען נאר מקריב זיין דרייא

עולות

ששתיהן שוות: ג בד״א בחובה ובנדבה. אבל בחובה שנתערבו זו בזו. אחת לזו ואחת לזו. שתים לזו ושתים לזו. שלש לזו ושלש לזו. מחצה כשר ומחצה פסול. אחת לזו

כולן עולות כדתנן בריש פירקין: ג בחובה ובנדבה. שנתערבו קני חובה שמקצתן חטאות ומקצתן עולות. עם קני נדבה שכולן עולות. אבל בחובה שנתערבו זו בזו. קן סתומה של יולדת זו של זבה שנתערב בקן של יולדת זו של זבה אחרת: מחצה כשר ומחצה פסול.

עולות: ג (במה דברים אמורים) ווען זענען דיא רייד געזאגט געווארין (בחובה ובנדבה) אז עס איז צו מישט געווארין אקן חובה וואס איינער איז אחטאת אונ איינער איז אעולה. מיט אקן נדבה וואס ביידע זענען עולות. דא זאגין מיר אז מען זאל נאר מקריב זיין איין עולה (אבל בחובה שנתערבו זו בזו) אבער אז רחל האט געבראכט איין קן. דאס איז צווייא טויבין. ווייל זיא איז אנגעווינערין. דארף זיין איין טויב אחטאת אונ איין טויב אעולה. מען האט נאך אבער ניט געזאגט וועלכע טויב זאל זיין דער חטאת אונ וועלכע טויב זאל זיין דיא עולה ודאס הייסט (אחת לזו) איין קן האט רחל געבראכט) אונ שרה האט אויך געבראכט צווייא טויבין ווייל זיא איז אנגעווינערין. דארף אויך זיין איין טויב אחטאת אונ איין טויב אעולה. אונ מען האט נאך אויך ניט געזאגט וועלכע טויב זאל זיין אחטאת אונ וועלכע טויב זאל זיין אעולה. ודאס הייסט (אחת לזו) איין קן האט שרה געבראכט) אונ דיא פיר טויבין זענען צו מישט געווארין. מען וייס ניט וועלכע צווייא טויבין זענען רחלס אונ וועלכע זענען שרהס. זאל מען נעמען פון דיא פיר טויבין צווייא. אונ מען זאל מקריב זיין איינע אעולה אונ איינע אחטאת (שתים לזו ושתים לזו) אדער רחל האט געבראכט צווייא קנים. פיר טויבין. צווייא זאלין זיין עולות אונ צוויי זאלן זיין חטאות. ווייל זי איז געוועזן אנגעווינערין אונ אזבה. אונ מען הט נאך ניט געזאגט וועלכע זאלן זיין עולות אונ וועלכע זאלין זיין חטאות. אונ שרה הט אויך געבראכט צוויי קנים. פיר טויבין. צוויי זאלין זיין עולות אונ צוויי זאלין זיין חטאות. ווייל זיא איז אויך געוועזן אנגעווינערין אונ אזבה. אונ מען האט נאך אויך ניט געזאגט וועלכע זאלין זיין עולות אונ וועלכע זאלין זיין חטאות. אונ דיא אכט טויבין זענען צו מישט געווארין. מען וייס ניט וועלכע פיר זענען רחלס אונ וועלכע פיר זענען שרהס. זאל מען נעמען פון דיא אכט טויבין פיר. צווייא זאלין זיין עולות אונ צווייא זאלין זיין חטאות (שלש לזו ושלש לזו) אדער רחל האט געבראכט דרייא קנים. זעקס טויבין. ווייל זיא איז געוועזן אנגעווינערין אונ אזבה אונ זיא איז אויך אריין געגאנגען אין בית המקדש ווען זיא איז געוועזן טמא. דרייא טויבין זאלין זיין עולות אונ דרייא טויבין זאלין זיין חטאות. אונ מען האט נאך ניט געזאגט וועלכע זאלין זיין עולות אונ וועלכע זאלין זיין חטאות. אונ שרה האט אויך געבראכט דרייא קנים. זעקס טויבין. ווייל זיא איז אויך געוועזן אנגעווינערין אונ אזבה אונ זי איז אויך אריין געגאנגען אין בית המקדש ווען זיא איז געוועזן טמא. דרייא טויבין זאלין זיין עולות אונ דרייא טויבין זאלין זיין חטאות. אונ מען האט נאך ניט געזאגט וועלכע זאלין זיין עולות אונ וועלכע זאלין זיין חטאות. אונ דיא צוועלף טויבין זענען צו מישט געווארין. מען וייס ניט וועלכע זעקס זענען רחלס אונ וועלכע זעקס זענען שרהס (מחצה כשר ומחצה פסול) זעקס טויבין זענען כשר. דרייא זאלין זיין עולות אונ דרייא זאלין זיין חטאות. אונ זעקס טויבין זענען פסול (אחת לזו ושתים לזו) אבער אז רחל האט געבראכט איין קן. צווייא טויבין. אונ שרה האט

ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו. המועט כשר. בין משם אחד. בין מב' שמות. בין מאשה אחת. בין משתי נשים: ד ביצד משם אחד. לידה ולידה. זיבה וזיבה. משם אחד. משני שמות. לידה וזיבה. כיצד שתי נשים. על זו לידה ועל זו לידה. על זו זיבה ועל זו זיבה. משם א'. משני שמות. על זו לידה ועל זו זיבה. ר' יוסי אומר שתי נשים שלקחו קיניהן

ומקריב מהכשרים שמעורבים שנים בלבד א' לעולה וא' לחטאת ולא יותר. דאי עביד בהי שלוש שמא יעשה אותן מקן אחד וכל קן הסתום הוא א' עולה ואחד חטאת: המועט כשר. אם נתערב קן אחד סתום בשני קנים אחרים או בשלשה אינו יכול להקריב אלא קן אחד פרידה אחת לחטאת ופרידה אחת לעולה. אבל בהי שלוש לא מצי עביד שמא יקח הקן שהוא מעורב תחלה ליולדת אחת שאינו יכול לעשות ממנו אלא א' חטאת וא' עולה. וכן אם נתערבו עשר קינין במאה אינו מקריב מהן אלא עשר קינין מקצתן חטאת ומקצתן עולות והשאר פסולין וזהו המועט כשר: בין משם אחד. לידה ולידה זיבה וזיבה בין משתי נשים או מאשה אחת: בין משני שמות. לידה וזיבה בין משתי נשים בין מאשה אחת כדמפרש ואזיל: ד רבי יוסי אומר כו'. לאו משום דסבר ר' יוסי יש ברירה ונימא דכשהקריב הכהן קן אחד לשם אחת מהן

געבראכט צוויא קינין. פיר טויבן. אונ זייא זענען צו מישט געווארין. זאל מען נאר מקריב זיין איין עולה אונ איין חטאת (שלש לזו) אונ אויב רחל האט געבראכט איין קן. צוויא טויבן. אונ שרה האט געבראכט דרייא קינין. זעקס טויבן. אונ זייא זענען צו מישט געווארין. זאל מען נאר מקריב זיין איין עולה אונ איין חטאת (עשר לזו ומאה לזו) אונ אויב רחל האט געבראכט צעהן קינין. צוואנציג טויבן. אונ שרה האט געבראכט הונדערט קינין. צוויא הונדערט טויבן. אונ זייא זענען צו מישט געווארין (המועט כשר) דיא ווייניגסטע זענען כשר. זאל מען נאר מקריב זיין צוואנציג טויבן. צעהן עולות אונ צעהן חטאות. אונ דיא צוויא הונדערט זענען פסול (בין משם אחד) סייא פון איין נאמען. ביידע ווייבער זענען געווינערינס. אדער ביידע ווייבער זענען געווען זבות (בין משני שמות) סייא פון צוויא נעמען. איין אשה איז געווען אנגעווינערין. אונ איין אשה איז געווען זבה (בין מאשה אחת) סייא איין אשה האט געבראכט עטליכע קינין פאר עטליכע מאהל געווינגען. אדער פאר עטליכע מאהל זיבה. אדער פאר געווינגען אונ פאר זיבה (בין משתי נשים) סייא צוויא ווייבער האבין געבראכט דיא קינין וויא פריער: ד (כיצד משם אחד) וויא מיינט מען פון איין נאמען (לידה ולידה) פאר צוויא מאהל געווינגען אדער פאר עטליכע מאהל געווינגען (זיבה וזיבה) פאר צוויא מאהל זיבה. אדער פאר עטליכע מאהל זיבה (משם אחד) דאס הייסט איין נאמען (משני שמות) וויא מיינט מען פון צוויא נעמען (לידה וזיבה) פאר געווינגען אונ פאר זיבה (כיצד) וויא מיינט מען (שתי נשים) צוויא ווייבער האבין געבראכט קינין (על זו לידה ועל זו לידה) דיא איז געווען אנגעווינערין אונ דיא איז געווען אנגעווינערין (על זו זיבה ועל זו זיבה) אדער דיא איז געווען זבה אונ דיא איז געווען זבה (משם אחד) דאס הייסט פון איין נאמען (משני שמות) וואס הייסט פון צוויא נעמען (על זו לידה ועל זו זיבה) אויב איינע איז געווען אנגעווינערין אונ איינע איז געווען זבה. דאס הייסט צוויא נעמען (רבי יוסי אומר) רבי יוסי זאגט (שתי נשים שלקחו קיניהן בעירוב) צוויא ווייבער האבין געקויפט זייערע קינים אין צו מישונג. זייא האבין געקויפט בשותפות פיר טויבן אונ זייא האבין געגעבין דיא פיר טויבן צום כהן ער זאל מקריב זיין פאר דיא אשה צוויא טויבן אונ פאר דיא

בעירוב או שנתנו דמי קניהן לכהן. לאיזה שירצה כהן יקריב חטאת. ולאיזה שירצה כהן יקריב עולה. בין משם אחד בין משני שמות:

פרק ב **קן** סתומה שפרח ממנה גוזל לאויר או שפרח לבין המתות או שמת א' מהן יקח זוג לשני. פרח לבין הקריבות פסול. ופוסל אחד כנגדו. שהגוזל הפורח פסול. ופוסל אחד כנגדו: **ב** כיצד שתי נשים.

הוכרך סדבר למפרע דמתחלה בשעת לקיחת הקן היה קן זה בלה. אלא מפרש בגמרא בפרק בכל מערבין (דף לו) דר"י מיירי בשהתנו בשעת לקיחה שיוכל הכהן לעשות קן שירלה לשם איזו אשה שירלה והלכה כר"י:

פרק ב **קן** סתומה. שלא פירש זו חטאת וזו עולה. ולא מבעיא מפורשת דפשיטא שאם פרח האחד יקח זוג לשני כיון שהן נפרשים זה מזה וכל אחד שמו עליו. אלא אפילו סתומה שעדיין הם יחד ועומדים להתפרש וסד"א שאם פרח האחד ימות השני קמ"ל: לבין המתות. לבין קינין שמשפטן שימותו כולם כגון חטאת שנתערבה בעולה דתנן בהו בפ"ק ימותו כלם: לבין הקריבות. לבין קינין סתומות שעומדות ליקרב: פסול ופוסל אחד כנגדו. לפי שהוא סתם ולא נתפרש אם חטאת אם עולה לפיכך אינו פוסל אלא אחד כנגדו.

אשה צוויא טויבין (או שנתנו דמי קניהן לכהן) אדער זייא האבין גיגעבין געלט צום כהן ער זאל קויפין פיר טויבין אונ ער זאל מקריב זיין פאר דיא אשה צוויי טויבין אונ פאר דיא אשה צוויא טויבין (לאיזה שירצה כהן יקריב חטאת) וועלכע צוויא דער כהן וויל זאל ער זייא מקריב זיין פאר אחטאת (ולאיזה שירצה כהן יקריב עולה) אונ וועלכע צווי דער כהן וויל זאל ער זייא מקריב זיין פאר אעולה (בין משם אחד) סיי ביידע ווייבער ברייגען דיא טובין פאר איין זאך. זיי זעגען ביידע זבות (בין משני שמות) אונ סיי זיי ברייגען ביידע געווינערינס. אדער זייא זעגען ביידע יולדות. אדער זייא זעגען ביידע געווינערינס. איינע איז צגעווינערין. אונ איינע איז אזבה. מעג ארין דיא טויבין פאר צוויי זאכין. דער כהן מאכין מיט דיא טויבין וויא ער וויל:

פרק ב **א** (קן סתומה שפרח ממנה גוזל לאויר) אויב אאשה האט גיבראכט הקן (צוויא טויבין) אונ מען האט נאך ניט גיזאגט וועלכע טויב זאל זיין אחטאת אונ וועלכע טויב זאל זיין אעולה. אונ איין טויב איז אוועק גיפליגין. אין דער וועלט אריין (או שפרח לבין המתות) אדער ער איז גיפלויגין צווישען דיא טויבין וואס מען דארף זייא הרגנן (אזוי וויא עס שטייט פ"א מ"ב) (או שמת אחד מהן) אדער איין טויב איז גיפגערט. אונ מען דער קענט אים ניט. (יקח זוג לשני) זאל מען קויפען איין טויב צוא דעם איינעם וואס איז געבליבען (אונ אויב מען האט שוין גיזאגט דיא טויב זאל זיין אחטאת אונ דיא טויב זאל זיין אעולה. אונ איינע איז אוועק גיפלויגין אדער גיפיגערט. איז אויך אזוי דער דין מען זאל צוא קויפען איין טויב צו דעם טויב וואס איז געבליבען) (פרח לבין הקריבות פסול) אויב מען האט נאך ניט גיזאגט אויף דיא טויבין וועלכער זאל זיין אחטאת אונ וועלכער זאל זיין אעולה. אונ איין טויב איז אוועק גיפלויגין צווישען אנדערע טויבין וואס מען דארף זייא מקריב זיין. אונ אויף יענע טויבין האט מען נאך אויך ניט גיזאגט וועלכער זאל זיין אחטאת אונ וועלכער זאל זיין אעולה (פסול ופוסל אחד כנגדו) דיא טויב וואס איז אוועק גיפלויגין איז פסול. אונ ער פסלט נאך איינעם נעגין זיך (שהגוזל הפורח פסול ופוסל אחד כנגדו) ווארום דער טויב וואס פליהט אוועק צווישען אנדערע טויבין. איז ער פסול. אונ ער פסלט נאך איינעם נעגין זיך: **ב** (כיצד) וויא מיינט דיא משנה (שתי נשים

לזו שתי קנים. ולזו שתי קנים. פרח מזו לזו. פוסל אחד בהליכתו. חזר. פוסל אחד בחזירתו. פרח וחזר. פרח וחזר. לא הפסיד כלום. שאפילו הן

אחד כנגדו. כדמפרש ואזיל: ב פרח. פרידה אחת מזו לזו: פוסל אחד בהליכתו. ממקום שפרחה ופסול הוא עצמו או אחד במקום שנתערב. דכשפרחה פרידה אחת משני קינים לשני קינים אחרים הרי ג' פרידות לבד וה' פרידות לבד. ומשלש פרידות אינו יכול להקריב רק שתים אחד עולה ואחד חטאת שאם יעשה שתים מהן עולות נמצא שהוקבע השלישי שנשאר ואותו שפרח לחטאת. ולא יוכל להקריב עוד מחמש פרידות כי אם שתי חטאות כדין חטאת שנתערבה בחובה דאמרינן בפ"ק דאין כשר אלא מנין חטאת שבחובה. א"נ אין להקריב השלישי שנשאר דחיישינן שמא יקריבו אותו שפרח בה' פרידות ויעשהו חטאת ונמצא שנשאר בג' פרידות כמו יעשהו חטאת ונמצאו שתי חטאות מקן אחד. וכן מן החמשה פרידות אינו יכול להקריב רק שתי חטאות ושתי עולות דכי עביד ג' חטאות או ג' עולות דלמא עביד להו משני קינין של אשה א' ואין דין שני קינין אלא בשתי חטאות ושתי עולות והיינו דפסול הוא או א' במקום שנתערב ופוסל אחד כנגדו ממקום שפרח וכפרש משם: חזר פוסל א' בחזרתו. חזר ופרח אחד מאותם ה' פרידות לתוך אלו הג' שנמצאו עתה ד' פרידות מכאן וד' פרידות מכאן. פוסל אחד בחזירתו ממקום שנפרח ויצא משם והוא או אחר פסולים במקום שמתערב שם ואין יכולים להקריב אלא אחד חטאת ואחד עולה מן הד' שבכאן ואחד חטאת וא' עולה מן הד' שאחרים. דדלמא אותה פרידה שפרח' שנית היא מאותם שני קינין ואינה אותה שנתערבה בה תחלה ונשארו שם ג' פרדות מ

לזו שתי קנים ולזו שתי קנים) צוויי ווייבער (רחל און שרה). רחל האט געבראכט צוויא קנים. פיר טויבן. און שרה האט געבראכט צוויי קנים. פיר טויבן (פרח מזו לזו) און פון רחלס טויבן איז אוועק געפלויגן איין טויב צוא שרהס טויבן. איז פון רחלס טויבן געבליבען דריי טויבן. און ביי שרהס טויבן זענען דא פינף טויבן (פוסל אחד בהליכתו) מיט זיין אוועק פליהען האט ער פסול געמאכט איין טויב פון רחלס טויבן. ווארום פון רחלס דריי טויבן איז מען נאר מקריב צוויי. איינעם אחטאת און איינעם אעולה. און דער דריטער ווערט פסול ודאס הייסט „ופוסל אחד כנגדו" ער מאכט פסול דעם טויב פון זיין פאר. וואס ער איז געווען געגען אים. און פון שרהס טויבן איז מען אויך נאר מקריב פיר. צוויי עולות און צוויי חטאות. דער פינפטער ווערט פסול. נאר מען ווייס ניט אויב דער פינפטער איז פון רחלס טויבן. וואס ער איז געקומען צוא פליהען. דאס הייסט „שהגוזל הפורח פסול" דער טויב וואס איז אוועק געפלויגן איז פסול. אדער דער פינפטער איז פון שרהס טויבן. און רחלס טויב איז צווישען דיא פיר וואס מען איז מקריב (חזר) אויב פון דיא פינף טויבן איז איינער געפלויגן צוריק צוא די דריי טויבן

ז שוין צוריק דא פיר טויבן ביי רחל און פיר טויבן ביי שרה. נאר מיר האבן מורא טאמער דיא טויב פון רחל איז געבליבען ביי שרה. און דיא טויב פון שרה איז געקומען צוא רחל. דריבער (פוסל אחד בחזירתו) מיט דעם צוריק פליהען מאכט ער פסול איין טויב פון שרה. און פון שרהס פיר טויבן איז מען נאר מקריב צוויי. איין עולה און איין חטאת. און פון רחלס פיר טויבן איז מען אויך נאר מקריב איין עולה און איין חטאת (פרח וחזר) דער נאך איז צוריק געפלויגן איין טויב פון רחל צו שרה. און איין טויב איז צוריק געפלויגן פון שרה צוא רחל (פרח וחזר) דער נאך איז צוריק געפלויגן איין טויב פון רחל צו שרה. און איין טויב איז צוריק געפלויגן פון שרה צו רחל (לא הפסיד כלום) האט ער גאר ניט שאדין (שאפילו הן מעורבות) ווארום אפילו אלע אכט טויבן

מעורבות אין פחות משתים: ג לזו אחת לזו שתים. לזו שלש. לזו ארבע. לזו חמש. לזו שש. לזו שבע. פרח מן הראשונה לשניה. לשלישית. לרביעית. לחמישית. לששית. לשבעית

שני קינין ואותה שפרחה שם ראשונה וכן במקום השני ואי עביד במקום אחד שתי עולות ואחד חטאת יהא נקבע אותו שפרח לצד השני לחטאת ולא יוכל להקריב שם רק חטאת אחד דדילמא כל הג' חטאות שכתבו מכאן ומכאן יהיו משני קינין של אשה אחת הלכך עושה בכל מקום עולה אחד וחטאת אחד או שתי עולות וחטאת אחד בצד זה וחטאת אחד בצד זה או שתי חטאות ועולה בצד זה ובצד השני עולה אחד. ואם חזרו ונתערבו יחד לעולם לא יהיו להם פחות משני קינים שהם כשרים: ג אחד לזו ושנים לזו כו'. פרח מן הראשונה פרידה אחת לשנייה. מיד נפסל אותו יחידי שנשאר בראשונה. דאי יעשהו חטאת יהא נקבע אותו שפרח לעולה ולא יוכל להקריב בשניה ובקינין אחרות שנתערב בהן רק מחצין עולות כמו עולה שנתערבה בחובה וכי פרח מן השניה לשלישית שמא מגופה של השניה פרח ואותו שפרח מן הראשונה נשאר שם בשנייה ואינו יכול לעשות מן השנים רק ב' פרידות אחת חטאת ואחת עולה דאי עביד שתי עולות שמא מן הפרידות של גוף השניה יעשה וא"כ יהיה נקבע אותו שפרח בשלישית לחטאת ולא

יוכל לעשות בשלישית רק מחצין חטאות ולא יותר וכן כי פרח מן השלישית לרביעית שמא מגופו של שלישית הוה אותו שפרח ולא נשאר בה רק ה' פרידות ופרידה אחת מן השניה שנתערבה בהן ואינו יכול לעשות בשלישית רק שתי חטאות ושתי עולות מפני אותו שנתערב ברביעית. וכן כי פרח מן הרביעית לחמישית אין כשר ברביעית אלא ג' חטאות וג' עולה. וכן מחמישית לששית יעשה בחמישית ד' חטאו' וד' עולות וכן מששית לשביעית אין כשר בששית כי אם ה' חטאות וה' עולות דאי עביד שש עולות יהא נקבע אותו שפרח בשביעית לחטאת ולא יוכל לעשות בשביעית כי אם ז' חטאות בלא שום עולות וכי הדר מן השביעית ופרח אחד בששית שמא לא הוא אותו שפר' בתחלה מששית אלא מגופה של שביעית פרחו ונפסלו בשביעית ב' פרידות. ואין כשר כי אם ו' חטאות ושש עולות דאי עביד ז' חטאות יהא נקבע אותו שפרח בששית [ובאחרים] לעולה ולא יוכל להקריב רק עולות מהני הפרידות ואין האחרים פסולים כדין עולה שנתערבה בחובה. וכי פרח מן הששית לחמישית נפסל בחזרה זו עוד קן אחד ואין כשר

זעגען אויס געמישט (אין פחות משתים) איז מען אויך מקריב גיט ווייניגער וויא צווייא עולות אונ צוויי חטאות: ג (לזו אחת לזו שתים לזו שלש לזו ארבע לזו חמש לזו שש לזו שבע) אויב זיבען ווייבער זעגען גיקומען אין בית המקדש אונ האבן גיבריינגט טויבין מקריב צו זיין. איינע האט גיבריינגט איין פאר טויבין. אונ איינע הט גיבריינגט צוויי פאר טויבין. אונ איינע הט גיבריינגט דריי פאר טויבין. אונ איינע הט גיבריינגט פיר פאר טויבין. אונ איינע האט גיבריינגט פינף פאר טויבין. אונ איינע האט גיבריינגט זעקס פאר טויבין. אונ איינע האט גיבריינגט זיבען פאר טויבין (פרח מן הראשונה לשניה) אויב איין טויב פון דיא צוויי טויבין פון די ערשטע אשה איז גיפלויגן צוא דיא פיר טויבין פון דיא אנדערע אשה. אונ איין טויב פון דיא פינף טויבין פון דיא אנדערע אשה איז גיפלויגן (לשלישית) צוא דיא זעקס טויבין פון דיא דריטע אשה. אונ איין טויב פון דיא זיבען טויבין פון דיא דריטע אשה איז גיפלויגן (לרביעית) צו דיא אכט טויבין פון דיא פערטע אשה. אונ איין טויב פון דיא ניין טויבין פון דיא פערטע אשה איז גיפלויגן (לחמישית) צוא דיא צעהן טויבין פון דיא פינפטע אשה. אונ איין טויב פון דיא עלף טויבין פון דיא פינפטע אשה איז גיפלויגן (לששית) צו די

בשנית כי אם ד' חטאות וד' עולות דהא **לשביעית · חזר. פורח אחד בהליכתו** מן השנית פרח מגופה אחת בשביעית ואחת בחמישית בחזרה. ולא נשאר לה כי אם י' פרידות מגופה ואי עביד ה' חטאות וה' עולות דלמא השתי פרידות שפרחו מהנה יהיו קרבים עולות שחייבן . וא"כ יעשו בשם קינין ז' עולות או יהיו שעוין שתיהן חטאות. ואין יכולים לעש"ת בשם קין אלא ו' עולות ושם חטאות וכן מחמישית לרביעית ומרביעית לשלישית ומשלישית לשניה אין בשלישית כי אם שתי פרידות אחת חטאת ואחת עולה. וא"ת ולמה הפסידה השלישית שניה בשרי מאותן שפרחו בשניה בחזרה לא יקריבו דהא קתני השניה אין לה כלום והוה לן למימר בשלישית שתי קינין ובשניה אין בה כלום או בשניה קן א' ובשלישית קן אחד וי"ל כיון דנשאר קינין מרביעי ואילך נפסלו ב' קינין אחד בהליכה ואחד בחזרה צריכין כמו כן בשלישית. אבל בשביעית לא נפסל כי אם קן אחד דלא הלך מהנה רק

צווועלף טויבין פון דיא זעקסטע אשה. אונ איין טויב פון דיא דרייצעהן טויבין פון דיא זעקסטע אשה איז גיפלויגן (לשביעית) צוא דיא פערצעהן טויבין פון דיא זיבעטע אשה (חזר) דער נאך איז צוריק גיפלויגן איין טויב פון דיא זיבעטע אשה צו דיא זעקסטע אשה. אונ פון דיא זעקסטע אשה איז גיפלויגן איין טויב צוא דיא פינפטע אשה. אונ פון דיא פינפטע אשה איז גיפלויגן איין טויב צוא דיא פערטע אשה. אונ פון דיא פערטע אשה איז גיפלויגן איין טויב צוא דיא דריטע אשה. אונ פון דיא דריטע אשה איז גיפלויגן איין טויב צוא דיא אנדערע אשה. אונ פון דיא אנדערע אשה איז גיפלויגן איין טויב צו דיא ערשטע אשה. איז דא עטליכע ספקות איין ספק. אויב דיא זעלביגע טויב וואס איז גיפלויגן פון דיא ערשטע אשה צוא דיא אנדערע אשה איז זיא גיפלויגן פון דיא אנדערע צוא דיא דריטע אונ פון דיא דריטע צו די פערטע אונ פון דיא פערטע צוא דיא פינפטע אונ פון דיא פינפטע צוא דיא זעקסטע אונ פון די זעקסטע צוא דיא זיבעטע. אונ דיא זעלביגע טויב איז דער נאך צוריק גיפלויגן פון די זיבעטע צוא דיא זעקסטע אונ פון דיא זעקסטע צוא דיא פינפטע אונ פון דיא פינפטע צוא דיא פערטע אונ פון דיא פערטע צו דיא דריטע אונ פון דיא דריטע צו דיא צווייטע אונ פון דיא צווייטע צו דיא ערשטע. אדער ניט אזוי איז גיוועזן נאר דיא טויב פון דיא ערשטע וואס איז גיפלויגן צוא דיא צווייטע. איז געבליבן בייא דיא צווייטע. אונ איין אנדער טויב פון דיא צווייטע איז גיפלויגן צוא דיא דריטע. אונ איז געבליבן ביי דיא דריטע. אונ איין אנדער טויב פון דיא דריטע איז גיפלויגן צוא דיא פערטע. אונ איז געבליבן ביי דיא פערטע. אונ איין אנדער טויב פון דיא פערטע איז גיפלויגן צו דיא פינפטע אונ איז געבליבן ביי דיא פינפטע. אונ איין אנדער טויב פון די פינפטע איז גיפלויגן צוא דיא זעקסטע אונ איז געבליבן בייא דיא זעקסטע. אונ איין אנדער טויב פון דיא זעקסטע איז גיפלויגן צוא דיא זיבעטע אונ איז געבליבן ביי די זיבעטע. אונ צוריק איז אויך אזוי אספק. טאמער נישט דיא וואס איז גיקומען פון דיא זעקסטע אין דיא זיבעטע איז גיפלויגן צוריק צו דיא זעקסטע. נאר איינע פון דיא זיבעטע איז גיפלויגן צו דיא זעקסטע. אונ איינע פון דיא זעקסטע איז גיפלויגן צו די פינפטע. אונ איינע פון דיא פינפטע איז גיפלויגן צוא דיא פערטע. אונ איינע פון די פערטע איז גיפלויגן צוא דיא דריטע. אונ איינע פון דיא דריטע איז גיפלויגן צוא דיא צווייטע. אונ איינע פון דיא צווייטע איז גיפלויגן צוא דיא ערשטע. דריבער איז דער דין (פורח אחד בהליכתו) באלד וויא דיא ערשטע טויב איז אוועק גיפלויגן פון דיא

ואחד בחזירתו. הראשונה והשניה פרידה אחת בחזרה ואילו בעליה לא נפסלה בה

ערשטע פאר צוא דיא אנדערע פיר. איז דיא אנדערע טויב פסול געווארין מקריב צוא זיין. אונ אז איין טויב איז אוועק גיפלויגן פון דיא פינף. איז איינע פסול טאמער איז זיא פון דיא ערשטע. אונ דיא אנדערע איז פסול ווייל טאמער איז איר זוגו פאר אוועק גיפלויגין איז נאר געבליבן איין פאר אכשרה. מאכט מען איינע אחטאת אונ איינע אעולה. ביי דיא דריטע איז אויך אזוי. איינע פון דיא זיבען איז אוועק גיפלויגן. איינע איז פסול טאמער איז זיא פון דיא צווייטע פיר. אונ איינע ווערט פסול ווייל איר זוגו פאר איז אוועק גיפלויגן. בלייבט צוויי פאר מאכט מען צוויי חטאות אונ צוויי עולות. ביא דיא פערטע איז אוי׳ אזוי. איינע פון דיא ניין איז אוועק גיפלויגן. איינע איז פסול טאמער איז זיא פון דיא דריטע זעקס. אונ איינע ווערט פסול ווייל איר זוגו פאר איז אוועק גיפלויגן. בלייבט זעקס טויבין מאכט מען דריי חטאות אונ דריי עולות. ביי די פינפטע איז אויך אזוי. איינע פון דיא עלף איז אוועק גיפלויגן. איינע איז פסול טאמער איז זיא פון דיא פערטע אכט. אונ איינע ווערט פסול ווייל איר זוגו פאר איז אוועק גיפלויגן. בלייבט אכט טויבין מאכט מען פיר חטאות אונ פיר עולות. ביי דיא זעקסטע איז אויך אזוי. איינע פון דיא דרייצעהן איז אוועק גיפלויגן. איינע ווערט פסול טאמער איז זיא פון דיא פינפטע צעהן. אונ איינע ווערט פסול ווייל טאמער איז איר זוגו פאר אוועק גיפלויגן. בלייבט צעהן טויבין מאכט מען פינף חטאות אונ פינף עולות (ואחד בחזירתו) אונ אז פון דיא זיבעטע פופצעהן טויבין איז איינע צוריק גיפלויגן אין דיא זעקסטע צוועלף טויבין. איז געבליבען ביי דיא זיבעטע. פערצעהן טויבין. אונ טאמער איז דיא טויב וואס איז אוועק גיפלוגין ניט פון דיא זעקסטע נאר פון דיא זיבעטע. אונ דיא טויב פון דיא זעקסטע איז געבליבען אין די זיבעטע. איז פון דיא זיבעטע פסול איין פאר טויבין. בלייבט צוועלף טויבין. מאכט מען זעקס חטאות אונ זעקס עולות. אונ אז פון דיא זעקסטע איז צוריק גיפלויגין איין טויב צוא דיא פינפטע. ווערט פסול אין דיא זעקסטע נאך איין פאר טויבין. בלייבט אין דיא זעקסטע נאר פיר פאר כשרה מאכט מען פיר חטאות אונ פיר עולות. אונ אז פון דיא פינפטע איז צוריק גיפלויגן איין טויב צוא דיא פערטע. ווערט פסול אין דיא פינפטע נאך איין פאר טויבין. בלייבט אין דיא פינפטע נאר דרייא פאר טויבין כשרה. מאכט מען דריי חטאות אונ דריי עולות. אונ אז פון די פערטע איז צוריק גיפלויגן איין טויב צוא דיא דריטע. ווערט פסול אין דיא פערטע נאך איין פאר טויבין. בלייבט אין דיא פערטע נאר צוויי פאר טויבין כשרה. מאכט מען צוויי חטאות אונ צוויי עולות. אונ אז פון דיא דריטע איז צוריק גיפלויגן איין טויב צוא דיא צווייטע. ווערט פסול אין דיא דריטע נאך איין פאר טויבין. בלייבט אין דיא דריטע נאר איין פאר טויבין כשרה. מאכט מען איין חטאת אונ איין עולה. אונ אז פון דיא צווייטע איז צוריק גיפלויגן איין טויב צוא דיא ערשטע. איז אין די צווייטע אונ אין דיא ערשטע נאר ניט געבליבען קיין כשרה טויב מקריב צוא זיין. אונ די אלע טויבין וואס מען קען ניט מקריב זיין דארף מען זיא הרגנן. דאס זאגט די משנה (הראשונה והשניה אין לה כלום) דיא ערשטע אשה אונ דיא אנדערע אשה האבין נאר

בה כלום ולא נחסר ממנה דבר: פרח וחזר. לאו אראשונה ושניה קאי דכיון דאין להם כלום אלא מתים אם פרח אחד מהם בין שאר קינין ימותו כולם כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המתות לכולם. כולם ימותו. אלא קאי אשלישית שפרח ממנה לרביעית ומרביעית לחמישית ומחמישית לששית ומששית לשביעית וחזר משביעית לששית עד השלישית הרי מן השביעית חסר ב' פרידות א' בחזרה לראשונה ואחד בחזרה שנייה ואין כשר בשביעית רק ה' פרידות לעולות וה' פרידות לחטאות דאי

אין לה כלום. השלישית יש לה אחת. הרביעית יש לה שתים. החמישית יש לה שלש. הששית יש לה ד'. השביעית יש לה שש. פרח וחזר. פוסל אחד בהליכתו ואחד בחזירתו. השלישית והרביעית אין להם כלו'. החמישית יש לה אחת. הששית יש לה שתים. השביעית יש לה חמש. פרח וחזר. פוסל אחד בהליכתו ואחד בחזירתו. החמישית והששית אין

ניט מקריב צוא זיין (השלישית יש לה אחת) דיא דריטע אשה האט איין פאר (הרביעית יש לה שתים) דיא פערטע אשה האט צוויי פאר (החמישית יש לה שלש) דיא פינפטע אשה האט דריי פאר (הששית יש לה ארבע) די זעקסטע אשה האט פיר פאר (השביעית יש לה שש) דיא זיבעטע אשה האט זעקס פאר׃ (פרח וחזר) אויב פון דיא דריטע איז נאך אמאהל גיפלויגן אטויב צוא דיא פערטע אונ פון דיא פערטע איז גיפלויגן אטויב צוא דיא פינפטע. אונ פון דיא פינפטע איז גיפלויגן אטויב צוא דיא זעקסטע. אונ פון דיא זעקסטע איז גיפלויגן אטויב צוא דיא זיבעטע. דער נאך איז צוריק גיפלויגן אטויב פון דיא זיבעטע צוא דיא זעקסטע. אונ פון דיא זעקסטע צוא דיא פינפטע. אונ פון דיא פינפטע צוא דיא פערטע. אונ פון דיא פערטע צו דיא דריטע (פוסל אחד בהליכתו ואחד בחזירתו) ווען דיא טויב איז אהין גיפלויגן האט זיא פסול גימאכט ביי יעדער אשה איין פאר טויבין. אונ ווען זיא איז צוריק גיפלויגן האט זיא אויך פסול גימאכט ביי יעדער אשה איין פאר טויבין. קומט אוים (השלישית והרביעית די דריטע אשה (וואס זיא האט פריער גיהאט איין פאר טויבין מקריב צו זיין) אונ דיא פערטע אשה (וואס זיא האט פריער גיהאט צוויי פאר טויבין מקריב צוא זיין) אין להם כלום) האבין איצט גאר ניט וואס מקריב צוא זיין (החמישית יש לה אחת) דיא פינפטע אשה האט נאר איין פאר מקריב צו זיין. איין חטאת אונ איין עולה (הששית יש לה שתים) דיא זעקסטע אשה האט צוויי פאר מקריב צו זיין. צוויי חטאות אונ צווייא עולות (השביעית יש לה חמש) דיא זיבעטע אשה האט פינף פאר מקריב צו זיין. פינף חטאות אונ פינף עולות. ווארום פון איר איז דאך גאר איין טויב אוועק גיפלויגן (פרח וחזר) אויב פון דיא פינפטע איז נאך אמאהל גיפלויגן אטויב צו דיא זעקסטע. אונ פון דיא זעקסטע איז גיפלויגן אטויב צו דיא זיבעטע. דער נאך איז צוריק גיפלויגן אטויב פון דיא זיבעטע צו דיא זעקסטע. אונ פון דיא זעקסטע איז גיפלויגן אטויב צוא דיא פינפטע (פוסל אחד בהליכתו ואחד בחזירתו) ווען דיא טויב איז אהין גיפלויגן האט זיא פסול גימאכט ביי יעדער אשה איין פאר טויבין. אונ ווען זיא איז צוריק גיפלויגן האט זיא אויך פסול גימאכט ביי יעדע אשה איין פאר טויבין. קומט אוים (החמישית והששית) דיא פינפטע אשה (וואס זיא האט פריער גיהאט איין פאר טויבין מקריב צו זיין). אונ דיא זעקסטע אשה (וואס זי האט פריער גיהאט צוויי פאר טויבין מקריב צו זיין) (אין להם כלום) האבין איצט גאר ניט וואס מקריב צו זיין

להם כלום. השביעית יש לה ארבע. וי״א השביעית לא הפסידה כלום. ואם פרח מבין המתות לכולם. הרי כולם ימותו: ד קן סתומה. וקן מפורשת. פרח מן הסתומה למפורש׳.

עביד ו׳ עולות במה שב׳ שהלכו ממנה יהו קרבין עולות הרי ח׳ עולות ואין בז׳ קנין רק ז׳ עולות ומן השביעית חסר ד׳ פרידות ב׳ בפריחה וחזרה לאשונה. וב׳ בשניה. ונשארו ב׳ קנין בבריים דאי עביד ב׳ עולה שמא ד׳ שהלכו ממנה יהיו עולות הרי ז׳ עולות ואין בו׳ קנים רק ו׳ עולות. וכן החמישית אין כפר בה כי אם אחד לעולה ואחד לחטאת. וכמו כן קשיא בכאן כיון דהרביעית אין לה כלום היה יכול להקריב בחמישית ג׳ עולות וג׳ חטאות הרי אות שהלכו ברביעית אין קריבות (פ״ז) שהחמישית אין לה אלא אחת היה יכול להקריב ברביעית ב׳ עולות וב׳ חטאות אלא גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קינין [גזירה בזו אטו בזו] וקן כי פרח וחזר פעם שלישית אין להם כלום. לבד השביעית שיש לה ד׳ כמו כן גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קינין: וי״א השביעית לא הפסידה כלום. פי׳ בפריחה וחזרה שלישית אלא לעולם יקריבו ממנה ה׳ קנין דב׳ פרידות פרחו ממנה לכל היותר ונשארו בה רק י״א פרידות ויעשה מהם ה׳ חטאות וה׳ עולות כיון דאף השביעית אין לה כלום והכא לא גזרינן בפריחה זו כמו בשאר קנין דכיון דאינה מפסדת בפריחה בפעם לא גזרו על החזרה ואין הלכה כר״א:

ד קן סתומה. שלא פירש איזו חטאת ואיזו עולה: וקן מפורשת. שידוע שזו חטאת וזו עולה והכא מיירי שנתערבו שתי הפרידות יחד אחר שהיו מפורשות והשתא אין ידוע איזו חטאת ואיזו עולה. והכי מוכח בסיפא דקתני או שפרח מן המפורשת ראשון לסתומה ימותו כולם ואם לא נתערבו פרידות המפורשות זו בזו אמאי ימותו. ואם העולה פרחה החטאת שנשארת תקרב וקן הסתומה יקריבו בה עולה אחת מפני העולה שנתערבה בה אלא מיירי שנתערבו פרידות המפורשות זו בזו ואם נתערבה פרידה אחת מן הקן הסתומה לתוך המפורשת יקח זוג לשני ויפרש א׳ חטאת וא׳ עולה והג׳

(השביעית יש לה ארבע) דיא זיבעטע אשה האט פיר פאר טויבין מקריב צו זיין. פיר חטאות אונ פיר עולות. ווארום פון איר איז דאך נאר איין טויב אוועק גיפלויגין (ויש אומרים) אונ אנדערע זאגין (השביעית לא הפסידה כלום) דיא זיבעטע אשה הט נאר ניט שאדין פון דעם דריטען מאהל פליהען. נאר מען זאל איצט אויך מקריב זיין פינף פאר. פינף חטאות אונ פינף עולות ווארום די זיבעטע האט גיהאט פערצעהן טויבין. אין דיא דריי מאהל איז פון איר אוועק גיפלויגין דריי טויבין. איז געבליבען עלף טויבין. פינף פאר זאל מען מקריב זיין אונ איינע בלייבט. ועיין בהרע״ב ותי״ט (ואם פרח מבין המתות לכולם) אויב פון די טויבין וואס מען דארף זיי הרגנן זענען גיפלויגין אונ זענען צו מישט גיווארין צווישען אלע אנדערע טויבין (הרי כולם ימותו) דארף מען הרגנן אלע טויבין פון דיא אלע זיבען ווייבער אונ מען טאר גאר ניט מקריב זיין פון זיי:

ד (קן סתומה וקן מפורשת) איין אשה (רחל) האט גיבראכט אקן. צוויא טויבין. אונ מען האט נאך ניט גיזאגט וועלכער זאל זיין אחטאת אונ וועלכער זאל זיין אעולה. אונ איין אשה (שרה) האט גיבראכט אקן. צווייא טויבין. אונ מען האט שוין גיזאגט וועלכער זאל זיין אחטאת. אונ וועלכער זאל זיין אעולה. דער נאך האט מען פאר געסין וועלכער איז דיא עולה אונ וועלכער איז דער חטאת. קען מען שוין ניט מקריב זיין דיא צווייא טויבין (פרח מן הסתומה למפורשת) אויב איין טויב פון רחלס קן איז גיפלויגין צו שרהס קן. איז פון רחלס קן געבליבען איין טויב. אונ בייא שרהס קן איז דא דרייא טויבין

שנתערבו יחד ימותו כולן חוץ א' מן הב' שנתערבו ונתערב עם היחידי שנפלה בכתומה לא בתחלת שפריחה נתערב א' מן המפורשת לסתומה והיינו לשון דקאמר כלומר שבתחלה פריחה הלך א' ונתערב בסתומה ימותו כולן. דכיון שפרידות המפורשות נתערבו יחד אין קרבין עוד וכי פרח אחד מהן במקום אחר הייני אחד מן המתות שפרח לבין הקריבות ימותו כולן: ה חטאת מכאן. פרידה המפורש' לחטאת לצד אחד ופרידה המפורשת לעולה לצד

יקח זוג לשני. חזר. או שפרח מן המפורשת ראשון. הרי כולן ימותו: ה חטאת מיכן ועולה מיכן וסתומה באמצע. פרח מן האמצע לצדדין. אחד הלך ואחד הלך לא הפסיד כלום אלא יאמר זה שהלך אצל חטאות. חטאת. וזה שהלך אצל עולות. עולה. חזר לאמצע. האמצעיים ימותו. אלו יקרבו חטאות. ואלו יקרבו עולות.

לצד חזר

(יקח זוג לשני) זאל ער קויפן נאך אטויב צו דיא איין טויב וואס איז געבליבען. אונ זאל מאכען איין טויב אחטאת אונ איין טויב אעולה אונ דיא דרייא טויבן דארף מען הרגנן. ווייל מען ווייס ניט וועלכע איז דיא עולה אונ וועלכע איז דער חטאת (חזר) אויב איינער פון דיא דרייא טויבן איז צוריק גיפלויגן צו דעם איינעם וואס איז געבליבען. קען דאך זיין אז רחלס טויב איז געבליבען ביי שרה. אונ שרהס אטויב איז גיפלויגן צו רחלן (או שפרה מן המפורשת ראשון) אדער רחלס צווייא טויבן זענען גיוועזן אויף זייער ארט. עס איז קיינער פון זייא ניט גיפלויגן. נאר פון שרהס צווייא טויבן איז איינער גיפלויגן צו רחלן. איז ביי רחלן דא דרייא טויבן. אונ מען דער קענט ניט וועלכער טויב איז פון שרהן (הרי כולן ימותו) מוז מען אלע פיר טויבן הרגנן. ווייל שרהס טויבן ווייס מען ניט וועלכער איז אעולה אונ וועלכער איז אחטאת. קען מען זייא ניט מקריב זיין. נאר מען מוז זייא הרגנן. אונ איין טויב פון שרהס טויבן איז דאך צו מישט אין רחלס טויבן קען מען דאך רחלס טויבן אויך ניט מקריב זיין. מוז מען זייא אויך הרגנן: ה (חטאת מיכן ועולה מיכן וסתומה באמצע) אויב עס איז גילעגן אטויב אחטאת. אונ עס איז גילעגן אטויב אעולה. אונ צווישען דיא ביידע טויבן איז גילעגן אקן. צווייא טויבן. וואס מען האט נאך ניט גיזאגט אויף זייא וועלכער זאל זיין אחטאת אונ וועלכער זאל זיין אעולה (פרח מן האמצע לצדדין) אויב דיא צווייא טויבן פון מיטען זענען גיפלויגן אן אזייט (אחד הלך) איינער אין דיא רעכטע זייט צום חטאת. (ואחד הלך) אונ איינער אין דיא לינקע זייט צו דיא עולה (לא הפסיד כלום) האט ער גאר ניט שאדין (אלא יאמר זה שהלך אצל חטאות חטאת) נאר ער זאל זאגין דער טויב וואס איז גיפלויגן צום חטאת. זאל ער אויך זיין אחטאת (וזה שהלך אצל עולות עולה) אונ דער טויב וואס איז גיפלויגן צו דיא עולה. זאל ער אויך זיין אעולה (חזר לאמצע) אויב דער נאך איז צוריק גיפלויגן איין טויב פון דער זייט. אונ איין טויב פון דער זייט. אונ זייא האבין זיך גיזעצט אין מיטען. אונ מען דער קענט ניט וועלכע טויב איז אחטאת אונ וועלכע טויב איז אעולה (האמצעיים ימותו) דיא צווייא טויבן וואס זענען אין מיטען. זאל מען הרגנן. אונ דיא טויבן וואס זענען אין דיא זייטן (אלו יקרבו חטאות) דיא וואס זענען אחטאת. זאל מען מקריב זיין פאר אחטאת (ואלו יקרבו עולות) אונ דיא וואס זענען עולות. זאל מען מקריב זיין פאר עולות (חזר) אויב דיא טויבן פון מיטען זענען צוריק גיפלויגן אין דיא זייטן. איינע אין דיא זייט. אונ זענען צו מישט גיווארין. אונ איינע אין דיא זייט. אונ זענען צו מישט גיווארין (הרי

כולן

חזר. או שפרח מן האמצע לצדדין הרי כולן ימותו. אין מביאין תורין כנגד בני יונה. ולא בני יונה כנגד תורין. כיצד. האשה שהביאה חטאתה תור. ועולתה בן יונה. תכפול ותביא עולתה תור. (עולתה תור וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולתה) בן יונה. בן עזאי אומר. הלכין אחר הראשון. האשה שהביאה חטאתה ומתה. יביאו היורשין עולתה. עולתה ומתה לא יביאו היורשין חטאתה:

פרק ג **במה** דברים אמורים. בכהן נמלך. אבל בכהן

אלא שני ושתי פרידות של קן סתומה באמצע: פרח מן האמצע. פרידה אחת לימין ופרידה אחת לשמאל: לא הפסיד כלום. דאותו שמעורב עם החטאת יעשה חטאת ואותו שעם העולה יעשה עולה אבל לא חטאת דשמא יעשוהו מן העולה המפורשת: חזר לאמצע. חזרו מן הצדדים אחד מכאן ואחד מכאן ונתערבו יחד הלא ימותו דחטאת ועולה נתערבו יחד אבל אותן שנשארו כל א׳ לבדו קריבים כל א׳ כדינו: חזר מן האמצעיים לצדדים. הרי חטאת ועולות מעורבים וימותו כולן: אין מביאים תורים כנגד בני יונה. אלא או שניהם תורים או שניהם בני יונה: תכפול ותביא עולתה בן יונה. כדין החטאת שהחטאת היא עיקר בין שהפרישתו תחלה בין שהפרישתו בסוף: הולכין אחר הראשון. ואינה מבאה שני אלא ממין שהפרישה בראשון בין שהיה הראשון חטאת בין שהיה עולה וכו׳ כת״ק: לא יביאו היורשים חטאתה. דהויא חטאת שמתו בעליה. ואי לא מת״ע מביאים חטאת אע״פ שקרבה עולה תחלה ואף ע״ג דבכ״מ חטאת קודמת לעולה. היינו דוקא למצוה אבל לא לעכב:

פרק ג **בד״א** בכהן נמלך. אפ״ק קאי והכי קאמרינן בד״א דחטאת שנתערבה

(כולן ימותו) זאל מען אלע הרגען ואונ דיא פינף ווערטער (או שפרח מן האמצע לצדדין) דארף מען ניט לערנען אין דיא משנה. זייא זענען איבעריג (אין מביאין תורין כנגד בני יונה) מען טאר ניט ברייננען אלטע טויבן נענין יונגע טויבן (ולא בני יונה כנגד תורין) אונ מען טאר ניט ברייננען יונגע טויבן נענין אלטע טויבן (כיצד) וויא מיינט מען (האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה) אויב אאשה האט גיבראכט אאלטע טויב פאר אחטאת. אונ איונגע טויב פאר אעולה (תכפול ותביא עולתה תור) זאל זיא זיך מטריח זיין אונ זאל ברייננען אאלטע טויב פאר אעולה (עולתה תור וחטאתה בן יונה) אונ אויב זיא האט גיבראכט אאלטע טויב פאר אעולה. אונ איונגע טויב פאר אחטאת (תכפול ותביא עולתה בן יונה) זאל זיא זיך מטריח זיין אונ זאל ברייננען איונגע טויב פאר אעולה. ווארום מען דארף צו גלייכן דיא עולה צום חטאת. (בן עזאי זאגט (הולכין אחר הראשון) מען גייט נאך דעם ערשטין. סייא דאס ערשטע איז גיוועזען אעולה. אונ סייא דאס ערשטע איז גיוועזען אחטאת. אויב דאס ערשטע איז גיוועזען אאלטע טויב. מוז דאס אנדערע אויך זיין אאלטע טויב. אונ אויב דאס ערשטע איז גיוועזען איונגע טויב. דארף דאס אנדערע אויך זיין איונגע טויב (האשה שהביאה חטאתה ומתה) אויב אאשה האט גיבראכט איר קרבן חטאת. אונ איז געשטארבן (יביאו היורשים עולתה) דארפן דיא יורשים ברייננען דיא עולה וואס זיא האט גידארפט ברייננען (עולתה ומתה) אונ אויב דיא אשה האט גיבראכט פריער דיא עולה. אונ איז געשטארבן (לא יביאו היורשים חטאתה) דארפן ניט דיא יורשים ברייננען דעם חטאת:

פרק ג א (במה דברים אמורים) ווען זענען דיא רייד גיזאגט גיווארן. אז אחטאת איז צו מישט גיווארין מיט אעולה. זאל מען ביידע הרגען. אונ דער דין וואס

שאינו נמלך. אחת לזו ואחת לזו. שתים לזו ושתים לזו. ג' לזו וג' לזו. (עשה) כולן למעלה. מחצה כשר ומחצה פסול. כולן למטן. מחצה כשר ומחצה פסול. חצים למעלה

שנתערבה בעולה שכולה ימותו וכן אחת לזו וב' לזו וג' לזו דהמועט כשר. ה"מ בכהן שבא להמלך ולשאול איך משפטן אבל בכהן שאינו נמלך ועשה לדעת עצמו קן שלם למעלה לאשה אחת. עולה כשרה וחטאה פסולה ואם עשה קן שלם למטה חטאת כשרה ועולה פסולה. הלכך אחת לזו ואחת לזו ב' לזו כו' ועשה כלן למעלה מחצה כשר דהיינו עולות ומחצה פסול היינו חטאות ואם עשה כולן למטה חטאות כשרות ועולות פסולות וכל פרקא קמא מיירי לכתחלה והאי פרקא מיירי דיעבד. וכא' לזו ושתים לזו דאמרן לעיל בנמלך המועט כשר. הכא בלא נמלך המרובה כשר כיון שעשה אלין למעלה ואלין למטה כיצד הרי שאחת לזו עשה אותו קן של אשה למעלה ומשני קינין של אשה אחרת עשה פרידה אחת מהן למעלה

כדי שיהיו אלין למעלה ואלו ג' פרידות למטה הרי כשר ב' עולות למעלה וב' חטאות למטה הרי ב' קנים כשרים והשלישי פסול וזהו המרובה כשר. וכן ב' לזו וג' לזו מן השני קנים יש ד' פרידות למעלה ועוד לקח פרידה אחת מן הב' קינין הרי ה' פרידות למעלה וה' פרידות למטה. מן הה' פרידות של מעלה יש ג' עולות ושלמטה ג' חטאות הרי ג' קינין כשרים וזהו המרובה כשר. ומיהו י' לזו וק' לזו א"א למצוא בענין זה לפי שהן זוגות ול"ל דהמרובה כשר דתנן במתני' אינו חוזר אלא לאחת לזו ושתים לזו כו'. שאינן זוגות. ואידי דתנן לעיל בהה"ג המועט כשר. תנא נמי בהה"ג המרובה כשר באינו נמלך. ומיהו אף בי' לזו וק' לזו המרובה כשר שאין פסול מהן אלא י' קינים דמאה כל הקינים של אשה אחת

שטייט אין פרק א' משנה ב' (אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו. המועט כשר. איז נאר כשר די טויבן פון דיא אשה וואס האט ווייניגער גיבראכט. דאס איז נאר (בכהן נמלך) אז ווען דער ספק איז גיווארן איז דער כהן גיקומען צו בית דין פרעגן וויא אזוי ער זאל מקריב זיין. פסק'ט מען אים אזוי וויא עס איז גילערנט גיווארן ביז איצט (אבל בכהן שאינו נמלך) אבער אז דער כהן איז ניט גיקומען פרעגן. נאר ער האט אליין גיטאהן (אחת לזו ואחת לזו) איין קן. צוויא טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אשה. און נאך אקן. צוויא טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אנדער אשה (שתים לזו ושתים לזו) צוויא קנים. פיר טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אשה. און נאך צוויא קנים. פיר טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אנדער אשה (שלש לזו ושלש לזו) דרייא קנים. זעקס טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אשה. און נאך דרייא קנים. זעקס טויבן. האט ער מקריב גיוועזן פאר איין אנדער אשה (עשה כולן למעלה) אויב ער האט אלע טויבן מקריב גיוועזן. אים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבן וואס זענען עולות. זענען כשר. און דיא אנדערע העלפט טויבן וואס זענען חטאות. זענען פסול (כולן למטה) און אויב ער האט אלע טויבן מקריב גיוועזן. אים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבן וואס זענען חטאות. זענען כשר. און דיא אנדערע העלפט טויבן וואס זענען עולות. זענען פסול (חצים למעלה וחצים למטה) און אויב ער האט העלפט קנים מקריב גיוועזן. אים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. און העלפט קנים האט ער מקריב גיוועזן. אים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא

וחצים למטה. את שלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול. ואת שלמטה מחצה כשר ומחצה פסול: ב א' לזו וב' לזו וג' לזו וי' לזו וק' לזו עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול. כולן למטן מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלן וחציין למטן המרובה

למעלה ונפסלו החטאות לא כולן למטה ונפסלו העולות וע"כ י' קנים שלימים פסולים: את שלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול. כיון שעשה קן שלה למעלה. והואיל והקנים שלא לב' נשים יביאו קן א' בשותפות ויהנו ביניהן אם משל ראשון עולה ללאה תהא באחרון חטאת ללאה או חטאת. ודוקא עשה קן שלה למעלה אבל אם חלק הקנים פרידה א' למעלה פרידה א' למטה הכל כשר בלא-אומר עולה למעלה וחטאת למטה שהקנים מתפרשים

אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח (את שלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול) די העלפט קנים וואס ער האט מקריב גיוועהן „אוים גיקוועטשט די בלוט" אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. העלפט פון זייא וואס זענען עולות. זענען כשר. אונ העלפט פון זייא וואס זענען חטאות. זענען פסול. „ווארום יעדער קן איז העלפט „איין טויב" אעולה. אונ העלפט „דיא אנדערע טויב" אחטאת" (ואת שלמטה מחצה כשר ומחצה פסול) אונ דיא העלפט קנים וואס ער האט מקריב גיוועהן „אוים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח. העלפט פון זייא וואס זענען חטאות. זענען כשר. אונ העלפט פון זייא וואס זענען עולות זענען פסול „דאס איז גאר אז ער האט מקריב גיוועהן גאנצע קנים הויבין אונ גאנצע קנים אונטען. אבער אז ער האט מקריב גיוועהן פון יעדער קן איין טויב הויבין אונ איין טויב אונטען. זענען אלע כשר. ווארום מיר זאגין דיא אלע טויבין וואס ער האט מקריב גיוועהן הויבין זענען עולות. אונ דיא אלע טויבין וואס ער האט מקריב גיוועהן אונטען זענען חטאות: ב (אחת לזו ושתים לזו) איין אשה האט גיבראכט איין קן. צוויא טויבין. אונ איין אשה האט גיבראכט צוייא קנים. פיר טויבין. אונ זייא זענען צו מישט גיווארין (ושלש לזו) אונ אויב איין אשה האט גיבראכט דרייא קנין. זעקס טויבין. אונ איין אשה האט גיבראכט צווייא קנים פיר טויבין. אונ זייא זענען צו מישט גיווארין (ועשר לזו ומאה לזו) אונ אויב איין אשה האט גיבראכט צעהן קנים. צוואנציג טויבין. אונ איין אשה האט גיבראכט הונדערט קנים. צווייא הונדערט טויבין (עשה כולן למעלה) אויב ער האט אלע טויבין מקריב גיוועהן „אוים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבין וואס זענען עולות. זענען כשר. אונ דיא אנדערע העלפט טויבין וואס זענען חטאות. זענען פסול (כולן למטן) אונ אויב ער האט אלע טויבין מקריב גיוועהן „אוים גיקוועטשט דיא בלוט" אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבין וואס זענען חטאות. זענען כשר. אונ דיא אנדערע העלפט טויבין וואס זענען עולות. זענען פסול (חציין למעלה וחציין למטה המרובה כשר) אויב ער האט מקריב גיוועהן העלפט קנים אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. אונ העלפט קנים האט ער מקריב גיוועהן אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח. דיא מערערע זענען כשר. למשל. דער כהן האט מקריב גיוועהן דעם איין קן (דיא צוויי טויבין) וואס איין אשה האט גיבראכט. אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. דער נאך האט ער מקריב גיוועהן דיא צוויי קנין (פיר טויבין) וואס דיא אנדערע אשה האט גיבראכט. דריי פון זייא האט ער מקריב גיוועהן אויף

בעשיית כהן: ב זה הכלל כ"מ שאתה יכול לחלוק כו'. כלומר שקן אשה אחת אינו נחלק לב' אלא קן אשה א' למעלה וקן אשה אחרת למטה מחלה כשר ומחלה פסול וכ"מ כו כגון א' לזו וב' לזו שיש מחלק של אשה א' למעלה ולמטה המרובה כשר כדפרישית: ג חטאת לזו ועולה לזו כו'. הא נמי קאי אדתני לעיל בפ"ק עולה שנתערבה בחטאת או חטאה כלן ימותו. וה"מ בנחלק אבל בלא נחלק על הרובתו ועשה קן למטה וקן למעלה מחלה

כשר. זה הכלל כ"מ שאתה יכול לחלוק את הקנין ולא יהו משל אשה אחת בין מלמעלן בין מלמטן מחצה כשר ומחצה פסול. כ"מ שאין אתה יכול לחלוק את הקנין עד שהוא משל אשה אחת בין מלמעלן בין מלמטן המרובה כשר: ג חטאת לזו ועולה לזו עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול. כולן למטן מחצה כשר

דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח אונ איין טויב האט ער מקריב געוועזן אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. עס זאל זיין גלייך. דריי טויבן הויבן אונ דריי טויבן אונטען. איז דער פון כשר צוויי עולות הויבן אונ צוויי חטאות אונטען. דער דריטער פון הויבן איז פסול. אונ דער דריטער פון אונטען איז פסול. זענען פיר טויבן כשר. אונ צוויי טויבן פסול. איז דאך מער כשר וויא פסול. אונ אזוי איז דער דין אויב איין אשה האט געבראכט צווייא קנים. פיר טויבן. אונ איין אשה האט געבראכט דריי קנים. זעקס טויבן. אונ דער כהן האט גענומען די פיר טויבן אונ איין טויב פון דיא זעקס טויבן אונ האט זיי מקריב געוועזן אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח. אונ פינף טויבן האט ער מקריב געוועזן אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח. עס זאל זיין גלייך הויבן פינף טויבן אונ אונטען פינף טויבן. פון דיא אויבערשטע פינף זענען דריי עולות כשר. אונ פון דיא אונטערשטע פינף זענען אויך דריי חטאות כשר. זענען דאך זעקס טויבן כשר. אונ פיר טויבן פסול. איז דאך מעהר כשר וויא פסול (ועיין בהרע"ב) (זה הכלל) דאס איז דער כלל פון דעם דין (כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקנין) וואו מען קען צו טיילין דיא קנין. מען זאל מקריב זיין איין קן צוויי טויבן פון איין אשה הויבן אונ איין קן צוויי טויבן פון איין אשה אונטען (ולא יהו משל אשה אחת בין מלמעלן בין מלמטן) אונ מען צו טיילט ניט דעם קן פון איין אשה איין טויב זאל זיין הויבן אונ איין טויב זאל זיין אונטען (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט קנין זענען כשר אונ העלפט קנין זענען פסול אזוי וויא עס שטייט פריער (כל מקום שאין אתה יכול לחלוק את הקנין) אונ וואו מען קען ניט צוא טיילין דיא קנין. מען איז ניט מקריב איין קן הויבן אונ איין קן אונטען (עד שהוא משל אשה אחת בין מלמעלן בין מלמטן) נאר פון דיא קנין פון איין אשה איז מען מקריב הויבן אונ אונטען. אזוי ווי פריער שטייט ביי אחת לזו ושתים לזו (המרובה כשר) איז דיא מערערע כשר אזוי ווי פריער: ג (חטאת לזו ועולה לזו) איין אשה האט געבראכט טויבן חטאות. אונ איין אשה האט געבראכט טויבן עולות. אונ דער כהן האט ניט געפרעגט (עשה כולן למעלה) אונ ער האט געמאכט אלע טויבן הויבן. אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבן וואס זענען עולות. זענען כשר. אונ דיא העלפט טויבן וואס זענען חטאות. זענען פסול (כולן למטה) אונ אויב ער האט געמאכט אלע טויבן אונטען. אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט פון מזבח (מחצה

מחצה פסול. חציין למעלן וחציין למטן. שתיהן פסול. שאני אומר חטאת קריבה למעלן ועולה למטן:

ד חטאת ועולה וסתומה ומפורשת עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול. כולן למטה מחצה כשר ומחצה

כשר ומחצה פסול ואע"ג דאי אתי לאמלוכי אמרי' ליה לא תקריב כדתנן ימותו כולן · השתא דלא נמלך אמרי' הכא נעשה כהלכתו וכשר: ד חטאת ועולה והסתומה והמפורשת · ב' נשים שלקחו ג' קינין זו צריכה עולה וקן שלה. דהיינו ב' עולות וחטאת א'. וזו צריכה חטאת וקן שלה דהיינו ב' חטאות ועולה א'. ופירשו א' מן הקינין פרידה עולה לזו ופרידה חטאת לזו וא' מן הקינין הניחו סתומה שלא

כשר ומחצה פסול) העלפט טויבין וואס זענען חטאות. זענען כשר. אונ דיא העלפט טויבין וואס זענען עולות. זענען פסול (חציין למעלן וחציין למטן) אויב ער האט גימאכט העלפט טויבין הויבן. אונ העלפט טויבין אונטען (שתיהן פסול) זענען ביידע פסול (שאני אומר) ווארום איך זאג (חטאת קריבה למעלן ועולה למטן) טאמער הט מען דיא חטאות מקריב גיוועזן הויבן. אונ דיא עולות אונטען. דריבער זענען ביידע פסול:

ד (חטאת ועולה והסתומה והמפורשת) צוויי ווייבער (רחל אונ לאה). רחל האט גידארפט קויפען איין טויב אעולה. אונ איין קן (צוויי טויבין) איינער זאל זיין אחטאת אונ איינער זאל זיין אעולה. וועט רחל האבן צוויי עולות אונ איין חטאה. אונ לאה האט גידארפט איין טויב אחטאת. אונ איין קן (צוויי טויבין) איינער זאל זיין אעולה אונ איינער זאל זיין אחטאת וועט לאה האבן צוויי חטאות אונ איין עולה. אונ זיי האבען גיקויפט בשותפות דריי קנין (זעקס טויבין). איין קן (צוויי טויבין) האט מען באלד צו טיילט איין טויב זאל זיין אעולה פאר רחל. אונ איין טויב זאל זיין אחטאת פאר לאה. אונ איין קן (צוויי טויבין) זענען געבליבען פאר מאכט. מען האט ניט גיזאגט וועלכע זאל זיין אעולה אונ וועלכע זאל זיין אחטאת. אונ מען האט ניט גיזאגט פאר וועמען דיא קן זאל זיין. פאר רחל אדער פאר לאה. אונ איין קן (צווייא טויבין) האט מען גיזאגט וועלכער זאל זיין אחטאת אונ וועלכער זאל זיין אעולה. נאר מען האט ניט גיזאגט פאר וועמען דיא קן זאל זיין. פאר רחל אדער פאר לאה. איז דא איין טויב אחטאת פאר לאה. אונ איין טויב אעולה פאר רחל. אונ איין קן (צוויי טויבין) וואס מען האט נאך ניט גיזאגט וועלכער זאל זיין אעולה אונ וועלכער זאל זיין אחטאת. אונ איין קן (צוויי טויבין) וואס מען האט שוין גיזאגט וועלכער זאל זיין אעולה אונ וועלכער זאל זיין אחטאת. דארף מען דיא צוויי קנין מקריב זיין פאר ביידע ווייבער. הויבן דיא צוויי עולות. אז דער כהן זאל זאגן איין עולה איז פאר רחל. אונ איין עולה איז פאר לאה. נאר ער ווייס ניט וועלכע עולה פאר רחל אונ וועלכע פאר לאה. אונ אונטען איז ער מקריב דיא צוויי חטאות. אונ דער כהן זאל זאגן איין חטאת איז פאר רחל. אונ איין חטאת איז פאר לאה. נאר ער ווייס ניט וועלכער חטאת איז פאר רחל אונ וועלכער חטאת איז פאר לאה. אונ איין עולה דארף ער מקריב זיין הויבן געווים פאר רחל. אונ איין חטאת דארף ער מקריב זיין אונטען געווים פאר לאה (עשה כולן למעלן) אויב דער כהן האט מקריב גיוועזן אלע זעקס טויבין הויבן (מחצה כשר ומחצה פסול) העלפט טויבין וואס זענען עולות. זענען כשר. אונ דיא אנדערע העלפט טויבין וואס זענען חטאות. זענען פסול (כולן למטן) אויב דער כהן האט מקריב גיוועזן אלע זעקס טויבין אונטען (מחצה כשר ומחצה פסול

פסול חציין למעלן וחציין למטן אין כשר אלא סתומה. והיא מתחלקת ביניהן: ה חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה. חובה שנים בחטאת. מחצה כשר. ומחצה פסול. וחטאת שנים בחובה המנין שבחובה כשר. וכן עולה

פירשו איזו עולה ואיזו חטאת והשליחים פירשו איזו עולה ואיזו חטאת אבל בעלים לא נתפרשו הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן סתומה וקן מפורשת צריך להקריב ב' הקינין הללו הסתם על שתיהן שעולות למעלה וחטאות למטה. ועולה לזו וחטאת לזו צריך להקריב להם בעלים: ואם נתנם הכהן חציין למטה וחציין למעלה אין כשרה אלא סתומה דהי מינייהו דעבד עולה והי מינייהו דעבד חטאת כשר כיון שכל קן וקן היה בפ"ע: מתחלקת ביניהם. כמאל ובעירוב לקמוס. הא' יצאה ידי חטאת והא' יצאה ידי עולה: ה חטאת שנתערבה בחובה. כלומר הא דתנינן לעיל בפ"ק חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה פעמים שעולה אותו מנין למחצה כשר ומחצה פסול פעמים שעולה לפחות ממחצה ומפ' ואזיל כילד חובה ב' בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול. פי' ב' קינין חובה שיש בהן כפלים בחטאת כגון שהקריב מהן עולה א' ונשתיירו ב' חטאות ועולה א': מחצה כשר ומחצה פסול שעולה א' שנשארת אינו יכול להקריב שמא זהו שנקבע לחטאת. וחטאת המעורבת אינו יכול להקריב שמא היא העולה הנשארת הלכך אינו מקריב אלא ב' חטאות. והחטאת המעורבת והעולה הנשארת פסולים. והיינו מחצה כשר ומחצה פסול: חטאת שנים בחובה

העלפט טויבן וואס זענען חטאות. זענען כשר. אונ דיא אנדערע העלפט טויבן וואס זענען עולות. זענען פסול (חציין למעלן וחציין למטן) אויב דער כהן האט מקריב געוועזן העלפט ודריי טויבן הויבן. אונ דיא אנדערע העלפט ודריי טויבן אונטען (אין כשר אלא סתומה) איז ניט מער כשר נאר דיא קן דיא צוויי טויבן וואס מען האט נאך ניט געזאגט וועלכער איז אחטאת אונ וועלכער איז אעולה. ווייל דער טויב וואס מען איז אים מקריב הויבן ווערט ער אעולה. אונ דער טויב וואס מען איז אים מקריב אונטען ווערט ער אחטאת (והיא מתחלקת ביניהן) אונ דיא קן ווערט צוא טיילט פאר דיא ביידע ווייבער. פאר איינע דער חטאת אונ פאר איינע דיא עולה ועיין במפרש בביאור הגר"א): ה (חטאת שנתערבה בחובה) אויב אחטאת איז צוא מישט געווארין צווישען קנים וואס מען ברייננט זייא פאר אחוב "דהיינו אגעווינערין אדער אזבה". אונ יעדער קן איז איין טויב אחטאת אונ איין טויב אעולה (אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה) איז ניט מער כשר מקריב צוא זיין נאר וויא פיל חטאות עס איז דא אין דיא קניב (עיין פ"א מ"ב". אמאהל איז דער חשבון אז העלפט זאל זיין כשר אונ העלפט פסול. אונ אמאהל איז כשר ווייניגער וויא אהעלפט. זאגט דיא משנה וויא אזוי. (חובה שנים בחטאת) אויב עס זענען געוועזן צוויי קנים. פיר טויבן. צוויי פון זייא דארפן זיין אחטאת. אונ צווייא דארפן זיין אעולה. אונ איין עולה האט מען שוין מקריב געוועזן. איז געבליבען צוויי חטאות אונ איין עולה. אונ אפרעמדער חטאת איז געקומען צו פליהען אונ איז צוא מישט געווארין מיט דיא דריי טויבן. אונ מען דער קענט זייא ניט. איז שוין דא פיר טויבן (מחצה כשר ומחצה פסול) איז העלפט כשר אונ העלפט פסול. צוויי טויבן איז מען מקריב פאר חטאות. אונ צוויי טויבן זענען פסול. ווייל אויף יעדער טויב איז אספק. אויב ער איז דיא עולה אדער דער חטאת (וחטאת שנים בחובה המנין שבחובה כשר) אויב דיא עולות זענען צוויי מאהל אזוי פיל וויא דער חטאת. דהיינו פון דיא פיר טויבן האט מען שוין מקריב געוועזן

שנתערבה בחובה. אין כשר אלא מנין עולות שבחובה. חובה שנים בעולה. מחצה כשר ומחצה פסול. עולה שנים בחובה המנין שבחובה כשר: ך האשה שאמרה הרי עלי קן כשאלד זכר ילדה זכר מביאה ב' קנים אחת לנדרה ואחת לחובתה. נתנתם לכהן. והכהן צריך לעשות שלש פרידות מלמעלן ואחת מלמטן. לא

מנין שבחובה כשר. פי' כגון שקרבה חטאת אחת מן הב' קינין ונשתיירו ג' עולות וחטאת א' הרי הן ד' פרידות עם החטאת שנתערבה ביניהן והרי אינו יכול להקריב ב' העולות שמא יקח חטאת המעורבת. וגם ב' חטאות לא יקריב שמא יקח אותו שנקבע לעולה הלכך אינו מקריב אלא חטאת אחת. הרי עולה והוי מנין שפחות שבחובה לפחות ממחצה כשר: וכה"ג מפרשינן נמי וכן עולה שנתערבה בחובה: ך הרי עלי קן לכשאלד זכר. ביולדת עניה עסקינן דאי עשירה מביאה כבש לחובתה: והכהן צריך לעשות ג' למעלה.

אין טויב "דעם חטאת". איז געבליבען צוויי עולות און איין חטאת. דער נאך איז געקומען צו פליהען נאך אחטאת. איז נאר כשר מקריב צו זיין איין חטאת. און דיא צוויי עולות מיט איין חטאת זענען פסול. איז דאך דיא כשרה ווייניגער ווי אהעלפט (עיין בהרע"ב ותי"ט" (וכן עולה שנתערבה בחובה) און אזוי איז דער דין אויב אעולה איז צו מישט געווארין צווישען קנים וואס מען פריינגט זיי פר אחוב (דהיינו אגעווינערין אדער אזבה). און יעדער קן איז איין טויב אחטאת און איין טויב אעולה (אין כשר אלא מנין עולות שבחובה) איז ניט מער כשר מקריב צו זיין נאר וויא פיל עולות עס איז דא אין דיא קנים "עיין פ"א מ"ב". אמאהל איז דער חשבון אז העלפט זאל זיין כשר און העלפט פסול. און אמאהל איז כשר ווייניגער וויא אהעלפט. זאגט דיא משנה ווי אזוי (חובה שנים בעולה) אויב עס זענען געווען צוויי קנים. פיר טויבין צוויי פון זייא דארפין זיין אעולה. און צוויי דארפין זיין אחטאת. און איין חטאת האט מען שוין מקריב געווען. איז געבליבען צוויי עולות און איין חטאת. און אפרעמדע עולה איז געקומען צו פליהען און איז צו מישט געווארין מיט די דריי טויבין. און מען דער קענט זייא ניט איז שוין דא פיר טויבין (מחצה כשר ומחצה פסול) איז העלפט כשר און העלפט פסול. צוויי טויבין אין מען מקריב פאר עולות. און צוויי טויבין זענען פסול. ווייל אויף יעדער טויב איז אספק. אויב ער איז דיא עולה אדער דער חטאת (עולה שנים בחובה המנין שבחובה כשר) אויב דיא חטאות זענען צוויי מאהל אזוי פיל וויא דיא עולה. דהיינו פון דיא פיר טויבין האט מען שוין מקריב געווען איין טויב "דיא עולה". איז געבליבען צוויי חטאות און איין עולה. דער נאך איז געקומען צו פליהען נאך אעולה. איז נאר כשר מקריב צו זיין איין עולה. און דיא צוויי חטאות מיט איין עולה זענען פסול. איז דאך דיא כשרה ווייניגער וויא אהעלפט: ך (האשה שאמרה הרי עלי קן כשאלד זכר) אויב אארעמע אשה האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל בריינגען צוויי טויבין אויב איך וועל געבארין אזכר (ילדה זכר) און זיא האט געבארין אזכר (מביאה שני קנים) זאל זיא בריינגען צוויי פאר טויבין (אחת לנדרה) איין פאר טויבין פאר איר נדר (ואחת לחובתה) און איין פאר טויבין פאר איר שולד אזוי וויא אלע געווינערינס דארפין בריינגען צוויי טויבין (נתנתם לכהן) און זיא האט געגעבין אלע פיר טויבין צום כהן (והכהן צריך לעשות שלש פרידות מלמעלן ואחת מלמטן) און דער כהן דארף מאכין דריי טויבין אויף די אויבערשטע האלבע וואנט פון מזבח. און איין טויב דארף ער מאכין אויף די אונטערשטע

עשה כן אלא עשה שתים למעלן ושתים למטן ולא נמלך צריכה להביא עוד פרידה אחת ויקריבנה למעלן ממין א׳. משני מינין תביא ב׳. פירשה נדרה צריכה להביא עוד שלש

שהן כדבר שתיקן עולות וקן של חובה עולה למעלה וחטאת למטה. והוא לא עשה כן אלא שתים למעלה ושתים למטה ולא נמלך בה לדעת על מה הביאתן ונפסלה פרידה אחת הלכך צריכה שתביא פרידה אחרת ותקריבנה למעלה: ממין א׳. כלומר בד״א כשהיו הכל ממין אחד היו הב׳ קינין שהביאה מב׳ מינים דהיינו קן אחד תורים וקן אחד בני יונה צריכה להביא פרידה אחת תור ופרידה אחת מבני יונה כדי להשלים הפרידה שנפסלה דלא ידעינן אם מן התורים אם מן בני יונה היתה. ותנן לעיל אין מביאים תורים כנגד בני יונה כו׳: פירשה נדרה. כשהביאה ב׳ קינין לכהן פירשה ואמרה אלו לנדרי ואלו לחובתי: ממין א׳. כלומר אם ב׳ קינין הללו היו ממין אחד דהיינו שניהן תורים או שניהן בני יונה והקריב מהן הכהן שתים למעלה. ושתים למטה אין כשר אלא פרידה אחת מכל הארבעה שהקריב.

האלבע וואנט פון מזבח. ווארום פון דיא פיר טויבין דארף ער מאכין דריי עולות אונ איין חטאת. ווארום דיא צווייא טויבין פון אנדר זענען ביידע עולות אונ די צוויי טובין פון אגעווינערין איז איינע אעולה אונ איינע אחטאת. אונ דיא עולה מאכט מען אויף דיא אובערשטע האלבע וואנט פון מזבח. אונ דעם חטאת מאכט מען אויף דיא אונטערשטע האלבע וואנט פון מזבח (לא עשה כן) אונ דער כהן האט גיט אזוי גיטאהן (אלא עשה שתים למעלן ושתים למטן) נאר ער האט גימאכט צוויי טויבין אויף דיא אובערשטע האלבע וואנט פון מזבח. אונ צוויי טויבין האט ער גימאכט אויף די אונטערשטע האלבע וואנט פון מזבח (ולא נמלך) אונ דער כהן האט ניט גיפרעגט ביי די אשה פר ווס זיא ברייננט דיא פיר טויבין. אונ דיא אשה האט אויך גאר ניט גיזאגט צום כהן. נאר זיא האט אים גיגעבין דיא פיר טויבין. האט דער כהן גימיינט אז צוויי טויבין זענען חטאות אונ צוויי טויבין זענען עולות. איז נאר איין טויב פסול גיווארין (צריכה להביא עוד פרידה אחת ויקריבנה למעלן) דארף זיא ברייננען נאך איין טויב. אונ מען זאל איר מאכין אויף דיא אובערשטע האלבע וואנט פון מזבח (ממין אחד) דאס איז נאר אז אז אלע פיר טויבין זענען פון איין מין. אדער אלע זענען יונגע טויבין (בני יונה). אדער אלע זענען אלטע טויבין (תורים) (משני מינין) אבער אז דיא פיר טויבין זענען פון צווייא מינים. צוויי טויבין זענען יונגע אונ צוויי טויבין זענען אלטע (תביא שנים) דארף זיא ברייננען צוויי טויבין. איין טויב אאלטע אונ איין טויב איונגע. אונ זייא זאלין זיין ביידע עולות. מען זאל זיי מאכין אויף די אויבערשטע האלבע וואנט פון מזבח (פירשה נדרה) אבער אז דיא אשה האט גיזאגט צום כהן ווען זיא האט גיברייננט דיא פיר טויבין דיא צוויי טויבין זאלין זיין עולות פאר מיין נדר אונ דיא צוויי טויבין זאלין זיין פאר מיין געווינען. איינע אעולה אונ איינע אחטאת. אונ דער כהן האט גימאכט צוויי טויבין אויף דיא אובערשטע האלבע וואנט פון מזבח. אונ דיא אנדערע צוויי טויבין האט ער גימאכט אויף דיא אונטערשטע האלבע וואנט פון מזבח. פון דיא אלע פיר טויבין איז נאר כשר איין טויב. דיא עולה וואס פאר דער לידה (ועיין בהרע״ב) אונ דיא איבעריגע דריי טויבין זענען פסול (צריכה להביא עוד שלש פרידות) דארף זיא ברייננען נאך דריי טויבין. צוויי פון זייא וועלין זיין עולות פאר דעם נדר. אונ איינע וועט זיין

היא העולה שבחובה. מילי דהוי כעולה שנתערבה בחובה דאמרן לעיל אין כשר אלא מנין עולות שבחובה. וצריכה להביא עוד ג' פרידות ומקריב מהן אחת למטה והיא החטאת שבחובה ושנים למעלה והוא הנדר: משני מינים תביא ארבע. אם הביאה ב' קינין מב' מינים ופירשה נדרה ולא ידע הכהן איזה שתים מהן עשה למעלה ואיזה עשה למטה צריכה להביא ד' פרידות דשמא הב' תורים שהביאה לנדרה וכן עולות נעשו למטה ונשאר עליה

הנדר כולו וב' בני יונה שהן חובה נעשו למעלה ונשאר עליה בן יונה א' לחטאת מחובת' או שמא ב' בני יונה שלחובה נעשו למטה ונשאר עליה בן יונה של עולה מחובתה: קבעה נדרה. כגון שאמר' בשעת נדר' הרי עלי קן ממין פלוני. ופירש' נדרה דלעיל לא פירשה כלום בשעת הנדר אלא לאחר שנדרה סתם הרי עלי קן הביאה מאיזה מין שרצתה ואמרה אלו לנדרי: צריכה להביא עוד ה' פרידות. הכא מיירי כגון שלאחר שקבעה

פרידות. ממין אחד. משני מינים תביא ארבע. קבעה נדרה. צריכה להביא

אַחַטָאת פַאר דֶער לֵידָה (מִמִין אֶחָד) דָאס אִיז נָאר אויבּ דִיא אַלֶע פִיר טוֹיבִּין זֶענֶען גִיוֶועֶן פוּן אֵיין מִין. אַלֶע יוּנְגֶע טוֹיבִּין אָדֶער אַלֶע אַלְטֶע טוֹיבִּין (מִשְׁנֵי מִינִין) אָבֶּער אַז דִיא צְוֵויי פָאר טוֹיבִּין זֶענֶען גִיוֶועֶן פוּן צְוֵויי מִינִים. אֵיין פָאר טוֹיבִּין זֶענֶען גִיוֶועֶן אַלְטֶע אוּנ אֵיין פָאר טוֹיבִּין זֶענֶען גִיוֶועֶן יוּנְגֶע. אוּנ דִיא אִשָׁה הָאט גִיזָאגְט צוּם כֹּהֵן דִיא צְוֵויי טוֹיבִּין זָאלִין זַיין בֵּיידֶע עוֹלוֹת פַאר מַיין נֶדֶר. אוּנ דִיא צְוֵויי טוֹיבִּין זָאל זַיין אֵיינֶע אַעוֹלָה אוּנ אֵיינֶע אַחַטָאת פַאר מַיין לֵידָה. אוּנ דֶער כֹּהֵן הָאט גִימַאכְט צְוֵוייא טוֹיבִּין אוֹיף דִיא אוֹבֶּערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. אוּנ דִיא אַנְדֶערֶע צְוֵוייא טוֹיבִּין הָאט עֶר גִימַאכְט אוֹיף דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. אוּנ דֶער כֹּהֵן ווייס נִיט וֶועלְכֶע טוֹיבִּין עֶר הָאט גִימַאכְט הוֹיבִּין אוּנ וֶועלְכֶע טוֹיבִּין עֶר הָאט גִימַאכְט אוּנְטֶען (תָּבִיא אַרְבַּע) דַארְף זִיא בְּרֵיינְגֶען פִיר טוֹיבִּין. טָאמֶער דִיא צְוֵויי טוֹיבִּין וָואס זִיא הָאט גִיבְּרֵיינְגְט פַאר אִיר נֶדֶר אוּנ זַייא זֶענֶען בֵּיידֶע עוֹלוֹת זֶענֶען גִימַאכְט גִיוָוארִין אוֹיף דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. דַארְף זִיא דָאךְ בְּרֵיינְגֶען אַנְדֶערֶע צְוֵוייא טוֹיבִּין פַאר אִיר נֶדֶר. אוּנ דִיא צְוֵוייא טוֹיבִּין וָואס זִיא הָאט גִיבְּרֵיינְגְט פַאר אִיר לֵידָה זֶענֶען גִימַאכְט גִיוָוארִין אוֹיף דִיא אוֹבֶּערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. אִיז אֵיין טוֹיבּ (דִיא עוֹלָה) גִימַאכְט גִיוָוארִין וִויא דֶער דִין אִיז. אָבֶּער דִיא אַנְדֶערֶע טוֹיבּ (דֶער חַטָאת) אִיז נִיט גִימַאכְט וִויא דֶער דִין אִיז. ווָארוּם דֶער חַטָאת דַארְף גִימַאכְט וֶוערִין אוֹיף דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. אָדֶער טָאמֶער זֶענֶען בֵּיידֶע טוֹיבִּין פוּן לֵידָה גִימַאכְט גִיוָוארִין אוֹיף דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע הַאלְבֶּע וַואנְט פוּן מִזְבֵּחַ. אִיז דֶער הַחַטָאת גִימַאכְט גִיוָוארִין וִויא דֶער דִין אִיז. אוּנ דִיא עוֹלָה אִיז נִיט גִימַאכְט גִיוָוארִין וִויא דֶער דִין אִיז. דְרִיבֶּער דַארְף זִיא בְּרֵיינְגֶען אַנְדֶערֶע פִיר טוֹיבִּין. בִּיז אִיצְט שְׁמוּעֶסְט וֶוען זִיא הָאט גִיטָאהְן דֶעם נֶדֶר הָאט זִיא גִיזָאגְט אִיךְ נֶעם אוֹיף מִיר אִיךְ זָאל בְּרֵיינְגֶען צְוֵוייא טוֹיבִּין. אוּנ זִיא הָאט נִיט גִיזָאגְט וֶועלְכֶע טוֹיבִּין זִיא זָאל בְּרֵיינְגֶען. מֶעג זִיא בְּרֵיינְגֶען וֶועלְכֶע טוֹיבִּין זִיא ווִיל. אַלְטֶע אָדֶער יוּנְגֶע. דֶער נָאךְ הָאט זִיא גִינוּמֶען צְוֵוייא טוֹיבִּין אוּנ זִיא הָאט גִיזָאגְט דָאס זָאל אִיךְ בְּרֵיינְגֶען פַאר מַיין נֶדֶר. (קָבְעָה נִדְרָה) אָבֶּער אַז זִי הָט אוֹיס גִיזֶעצְט אִיר נֶדֶר. וֶוען זִי הָט גִיטָאן דֶעם נֶדֶר הָאט זִי גִיזָאגְט אִיךְ נֶעם אוֹיף מִיר אִיךְ זָאל בְּרֵיינְגֶען צְוֵויי אַלְטֶע טוֹיבִּין. אָדֶער זִי הָט גִיזָאגְט אִיךְ נֶעם אוֹיף מִיר אִיךְ זָאל בְּרֵיינְגֶען צְוֵוייא יוּנְגֶע טוֹיבִּין. דֶער נָאךְ הָאט זִיא גִיבְּרַאכְט צוּם כֹּהֵן

נדרה והביאה נדרה עם חובתה אל הכהן עשה הכהן ב' למעלה וב' למטה ולא ידע אם נדרה עשה למעלה וחובתה למטה אם להפך והיא גם היא שכחה איזה מין קבעה לנדרה אם תורים אם בני יונה.

להביא עוד חמש פרידות ממין א'. צריכה להביא עוד ה' פרידות דשמא הנדר נעשה למטה והחובה למעלה ואין כשר אלא עולה שבחובה בלבד ונשאר עליה חטאת של חובה וב' עולות של הנדר ומפני ששכחה באיזה מין קבעה נדרה צריכה להביא ב' תורים ושני בני יונה ולעשות ארבעתן למעלה כדי לצאת ידי נדרה וצריכה להביא נמי בן יונה או תור לחטאת להשלים החובה הרי חמש פרידות. והא כשהביאה מתחלה נדרה וחובתה הכל ממין א' אבל אם ידעה שמתחלה הביאה נדרה וחובתה מב' מינים ושכחה מאיזה מין קבעה נדרה צריכה להביא ו' פרידות ארבע להשלים נדרה דהיינו שתי תורים וב' בני יונה כדאמרן לעיל כיון שאינה יודעת באיזה מין קבעה לנדרה וצריכה לצאת ידי שניהם ושתי תורים או שני בני יונה לעשות אחד חטאת וא' עולה להשלים חובתה. הכא לא אמרי' דדי לה בבן יונה או תור לחטאת בלבד ותעלה לה העולה שהקריבה ל תחלה לשם חובה כדאמרן לעיל. דבשלמא כשהביאה ממין א' א"צ להביא לעולת חובתה ממ"נ אם אותן תורין שקבעה לנדרה נעשה למטה שתיהן א"כ חובתה למעלה כולה ויצאה ידי חובתה מעולה ואם חובתה נעשית עולה למטה והעולה למעלה א"כ נדרה נמי נעשית אחת למעלה וא' למטה ויצאה ידי נדרה מתוך ה' וב' תורים שהביאה עכשיו באחת יצאה ידי נדרה ובאחת ידי עולת חובתה ואם חובתה נעשית כולה למטה והחטאת כשרה והעולה פסולה הב' תורים שהביאה עכשיו באחת השלימה חובתה והא' הוא נדבה והעולה שהביאה עכשיו תביא על הספק ולא תאכל ואם היו הראשונים יונים תביא עכשיו החטאת בן יונה ועולה א"צ ממ"נ כמו שאמרנו בתורים אבל כשהביאה ב' מינים ושכחה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה מין קבעה לחובתה וגם שכחה מה פירשה ועשה הכהן כל מין ומין אחד למעלה ואחד למטה שהיה סבור שהיו חובות סתומות תביא ד' לנדרה ב' תורין ושני יונים לפי שאינה יודעת איזה מין קבעה לנדרה וגם ב' מינין [צריכה להביא לזוגה לעולת חובתה] לפי שאינה יודעת מאיזה מין

צווייא טויבן פאר איר נדר. אונ צווייא טויבן פאר איר לידה. אונ דער כהן האט גימאכט צווייא טויבן אויף דיא אויבערשטע העלפטע וואנט פון מזבח. אונ צווייא טויבן האט ער גימאכט אויף דיא אונטערשטע העלפטע וואנט פון מזבח. אונ דער כהן ווייס ניט וועלכע צווייא טויבן ער האט גימאכט אונטען אונ וועלכע ער האט גימאכט הויבן. אונ דיא אשה גידיינקט איצט אויך ניט וועלכע טויבן זענען גיוועזן איר נדר. יונגע אדער אלטע (צריכה להביא עוד חמש פרידות) דארף זיא איצט ברייננען פינף טויבן. ווארום טאמער זענען דיא צווייא טויבן פון נדר גימאכט גיווארין אונטען. זענען ביידע פסול. אונ דיא צווייא טויבן פון לידה זענען גימאכט גיווארין הויבן. איז איינע כשר (דיא עולה) אונ איינע פסול (דער חטאת). דארף זיא ברייננען איין טויב פאר א חטאת. אונ מען דארף איר מאכן אונטען. אונ פיר טויבן פאר איר נדר. צווייא אלטע טויבן. טאמער איז איר נדר גיוועזן אלטע טויבן. אונ צווייא יונגע טויבן. טאמער איז איר נדר גיוועזן יונגע טויבן. אונ מען דארף זייא מאכן הויבן. איז פינף טויבן (ממין אחד) דאס איז גאר אז זיא האט גיבריינגט דיא טויבן פון נדר מיט דיא טויבן פון לידה איין מין (משני מינין) אבער אז זיא ווייס דיא צווייא טויבן פון נדר איז גיוועזן איין מין. אונ דיא צווייא טויבן פון לידה איז גיוועזן איין אנדער מין. אונ זיא גידיינקט אבער ניט וואס איר נדר איז גיוועזן. אלטע טויבן אדער

יונגע

משני מינין תביא שש נתנתם לכהן ואין ידוע מה נתנה הלך הכהן ועשה ואין יודע מה עשה. צריכה להביא עוד ארבע פרידות לנדרה. ושתים לחובתה. וחטאת אחת. בן עזאי אומר שתי חטאות: אר"י הושע זה הוא שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו שבעה. כיצד קולו שבעה.

היתה ולא תור כנגד תור ויונה כנגד יונה בעינן: נתנתם לכהן ואין ידוע כו'. כגון שקבעה נדרה וקבעה חובתה והביאה לכהן קן לנדרה וקן לחובתה ואינה יודעת מאיזה מין קבעה נדרה ומאיזה מין קבעה חובתה או אם נתנה לכהן שני מינין או מין אחד והכהן אינו יודע אם עשה הכל למעלה או הכל למטה או מחצה למעלה ומחצה למטה הרי זו מביאה ד' פרידות לנדרה ב' תורין וב' בני יונה ומביאה ג"כ ב' לחובתה א' חטאת וא' עולה מאיזה מב' מינים שתרצה ומביאה חטאת: אר"י זהו שאמרו כו'. כשה שהכבש כשהוא חי אין יוצא ממנו אלא קול אחד וכשהוא מת שהיה ראוי שיפסוק קולו יוצאים ממנו ז' קולות כדמפרש ואזיל. ס"ל כשנדרה תחלה קודם שהביאה כלום לא היתה צריכה אלא קן לנדרה וקן לחובתה ולאחר שקבעה נדרה והביאה נדרה וחובתה לפי שאינה יודעת מה קבעה ואין יודע הכהן מה הקריב. צריכה להביא ד'

יונגע טויבין (תביא שש) דארף זיא איצט ברייננגען נאך אמאהל זעקס טויבין. פיר טויבין פאר איר נדר. צוויא אלטע טויבין אונ צוויא יונגע טויבין (אזוי ווי פריער) אונ צוויא אלטע טויבין אדער צוויא יונגע טויבין דארף זיא ברייננגען. איינס זאל זיין א חטאת אונ איינס זאל זיין א עולה פאר איר לידה (עיין בהרע"ב) (נתנתם לכהן ואינה יודעת מה נתנה) אויב דיא אשה האט אוים געזעצט איר נדר. אונ האט אוים געזעצט איר לידה. דהיינו זיא האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננגען צוויא אלטע טויבין. אדער זיא האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננגען צוויא יונגע טויבין. אונ זיא האט געזאגט פאר מיין לידה זאל איך ברייננגען צוויא יונגע טויבין. אדער זיא האט געזאגט פאר מיין לידה זאל איך ברייננגען צוויא אלטע טויבין. אונ זיא האט געבראכט צום כהן איין פאר טויבין פאר איר נדר אונ איין פאר טויבין פאר איר לידה (ואינה יודעת מה נתנה) אונ זיא ווייס ניט וועלכע טויבין האט זיא געזאגט פאר איר נדר אונ וועלכע טויבין האט זיא געזאגט פאר איר לידה (הלך הכהן ועשה ואין יודע מה עשה) אונ דער כהן איז געגאנגען אונ האט געמאכט אלע פיר טויבין. אונ ער געדיינקט ניט אויב ער האט געמאכט אלע פיר טויבין אויף די אובערשטע העלפטע וואנט פון מזבח. אדער ער האט געמאכט אלע פיר טויבין אויף דיא אונטערשטע העלפטע וואנט פון מזבח. אדער ער האט געמאכט צוויא טויבין הויבין אונ צוויא טויבין אונטען (צריכה להביא עוד ארבע פרידות לנדרה) דארף זיא ברייננגען פיר טויבין פאר איר נדר. צוויא יונגע טויבין אונ צוויא אלטע טויבין (אזוי ווי פריער) (ושתים לחובתה) אונ צוויא טויבין דארף זיא ברייננגען פאר איר נדר איין טויב א חטאת אונ איין טויב א עולה (וחטאת אחת) אונ נאך איין טויב א חטאת דארף זיא ברייננגען. איינגע טויב אדער א אלטע טויב (עיין תוי"ט). בן עזאי זאגט (שתי חטאות) זיא דארף ברייננגען צוויא חטאות. איין חטאת איונגע טויב אונ איין חטאת א אלטע טויב (עיין תוי"ט) (אמר רבי יהושע) רבי יהושע האט געזאגט (זהו שאמרו) דאס איז וואס מען האט געזאגט ביי א שעפס (כשהוא חי) ווען דער שעפס לעבט (קולו אחד) איז זיין קול איינס. האט ער נאר איין קול (וכשהוא מת קולו שבעה) אונ אז דער שעפס איז געשטארבן. האט ער זיבען קולות (כיצד קולו שבעה) וויא אזוי האט ער זיבען קולות (שתי קרניו שתי

פירות לנדרים ודי להוכחה כדאמרן: קרניו לחצוצרות. שופרות דקרנין לשיפורא מתרגמא: אף צמרו. לעשות ממנו תכלת. עושים מצמרו מעיל שכלו תכלת ועל שוליו פעמונים שמשמיעים קול ותנא קמא תכלת לא קחשיב. לפי שאין התכלת משמיע קול אלא הפעמונים שעל שוליו כדכתיב: רבי שמעון בן עקשיא אומר. אף כל זה דומה לכך מלתא דכבש שכשהוא מת קולו שבעה כך זקני תורה כל זמן שמזקינים ובאים לידי תשות כח הן מוסיפין חכמה: שנאמר מסיר שפה לנאמנים. ובעמי הארץ משתעי קרא דלעיל מיניה כתיב מסיר לב ראשי עם הארץ: בישישים חכמה. היינו תלמידי חכמים דאילו עמי הארץ חכמת מה להם:

שתי קרניו. שתי חצוצרות. שתי שוקיו. שני חלילין. עורו לתוף. מעיו לנבלים. בני מעיו לכינורות. ויש אומרים. אף צמרו לתכלת. רבי שמעון בן עקשיא אומר. זקני עם הארץ כל זמן שמזקינין. דעתן מטורפת עליהן. שנאמר (איוב יב) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח. אבל זקני תורה אינן כן. אלא כל זמן שמזקינין. דעתן מתישבת עליהן. שנאמר (שם) בישישים חכמה. וארך ימים תבונה:

נשלמה מסכת קנים

נשלמה מסכת קנים

חצוצרות) פון זיינע צוויא הערנער מאכט מען צוויא שופרות (שתי שוקיו שני חלילין) פון זיינע צוויא ביינער פון דיא פאלקעס. מאכט מען צוויא פייפאך (עורו לתוף) פון די פעל מאכט מען א פויק (מעיו לנבלים) פון זיינע גידערים מאכט מען סטרונעס צו א הארף און וואס מען שפילט (בני מעיו) דיא דינע גידערים (לכנורות) מאכט מען סטרונעס צו א פידול (ויש אומרים) און אנדערע זאגין (אף צמרו לתכלת) פון דיא וואל זיינע מאכט מען תכלת. און פון דיא תכלת מאכט מען דעם מעיל פאר דעם כהן גדול. און אויף דעם מעיל זענען געווען גלעקלאך. איז דא נאך א קול פון דעם שעפס. רבי שמעון בן עקשיא זאגט (זקני עם הארץ) דיא אלטע יודין וואס זענען פראסטע און גראבע מענטשין (כל זמן שמזקינין) וואס זיא ווערין עלטער (דעתן מטורפת עליהן) ווערט זייער שכל פארמישט. זיא ווערין נאריש און ווייסין ניט וואס זיא רעדין. און ווייסין ניט וואס זיא טוהען (שנאמר) אזוי וויא עס שטייט אין פסוק (מסיר שפה לנאמנים) גאט נעמט אוועק דיא שפראכע (די רייד) פון דיא מענטשין וואס האבין ביז איצט קלוג גירעדט. און און זייערע רייד זענען געווען אנגינומען און בגלויבט צו אלע מענטשין. זיא זאלין ניט וויסען וואס זיא רעדין. און זאלין רעדין נארישע רייד (וטעם זקנים יקח) און ער נעמט אוועק דיא עצות פון דיא אלטע מענטשין. זיא זאלין ניט וויסען קיין ריכטיגע עצה. ניט פאר זיך און ניט פאר איין אנדערין. דער פסוק שמועסט פון עם הארץ אזוי וויא דארט שטייט מסיר לב ראשי עם הארץ) (אבל זקני תורה אינן כן) אבער דיא אלטע מענטשין וואס לערנען תורה. ביי זיא איז ניט אזוי (אלא כל זמן שמזקינין) נאר וואס זיא ווערין עלטער. און דער גוף ווערט שוואכער. און דיא תאוות מיט דעם יצר הרע גייען אוועק (דעתן מתישבת עליהן) ווערט זייער שכל גיזעצט און ברוהיגט (שנאמר) אזוי וויא עס שטייט אין פסוק (בישישים חכמה) ביי דיא אלטע מענטשין געפינט מען חכמה (וארך ימים תבונה) און דיא וואס לעבין לאנג זענען פארשטענדיג:

נשלמה מסכת קנים

משניות

בכניסתו לביהמ"ד מהו אומר

יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי ולא אכשל בדבר הלכה. וישמחו בי חבירי · שלא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא · ולא על מותר אסור. ולא על אסור מותר · ולא יכשלו חבירי בדבר הלכה ואשמח בהם :

ביציאתו מהו אומר

מודה אני לפניך ה' אלהי. ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות · שאני משכים · והם משכימים · אני משכים לדברי תורה. והם משכימים לדברים בטלים · אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר · והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העוה"ב. והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך :

וקודם שיתחיל ללמוד יברך ברכת התורה כמסודר ואחר כך יאמר זה

הנני רוצה ללמוד כדי שיביאני התלמוד לידי מעשה · ולידי מדות ישרות · ולידי ידיעת התורה והריני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם (יקוק) ובשם (אדני) מתיחדים (יאהדונה"י) על ידי הנעלם (בדחילו ורחימו) :

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר זה.

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אומנותינו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא :

הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפי עמך בית ישראל ונהיה כולנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך : מאויבי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי : יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש : לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני : ברוך אתה ה' למדני חקיך : אמן אמן סלה ועד :

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי כשם שעזרתני לסיים סדר זרעים (או מסכת פלוני) כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה תכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש

(זרעים) התורה

התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. והתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים. אורך ימים בימינה עושר וכבוד בשמאלה. ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא ולאחיא מתיא ולאסקא להיי עלמא ולמבני קרתא דירושלם ולשכלל היכליה בגוה ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא ולאתבא פולחנא דשמיא לאתריה וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמיה דקודשא בריך הוא. לעילא (בעשי"ת ולעילא) מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באוריתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון (נ"א לנא ולהון) שלמא רבא חנא וחסדא ורחמין וחיין אריכין ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון דשמיא וארעא ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:
עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: